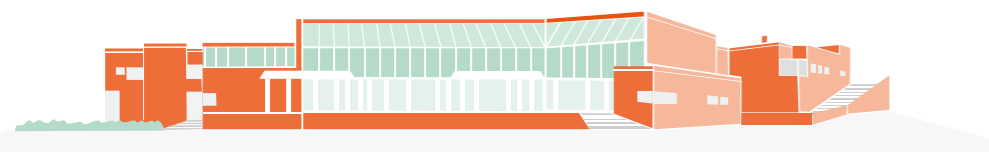

Kulttuuritalotyöryhmä

Tämän raportin ja palvelukonseptin on laatinut Helsingin kaupungin kansliapäällikön asettama kulttuuritalotyöryhmä, johon kuuluivat **Heini Oikkonen-Kerman** (kirjastopalvelut, pj), **Tuuli Tokkola** (yleiset kulttuuripalvelut, sihteeri), **Paiju Tyrväinen** (yleiset kulttuuripalvelut, vpj), **Petra Hannus** (yleiset kulttuuripalvelut), **Antti Sarpo** (nuorisopalvelut, Maunula-talo), **Eero Julkunen** (työväenopisto), **Satu Luomajoki** (työväenopisto) ja **Emmi Komlosi** (työväenopisto) sekä asiantuntijajäsenenä **Karoliina Korhonen** kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kehittämispalveluista.

Työryhmän työskentelytapa perustui ryhmäkirjoittamiseen, palvelumuotoilun menetelmien käyttöön (mm. Service blueprint), tiedon hankintaan ja tiimitoiminnan harjoitteisiin, kuten uskomusten aukikirjoittamiseen. Suurin osa raportin ja palvelukonseptin sisällöstä luotiin konsensuspäätöksinä, ja osa perustui enemmistön päätökseen. Eniten keskustelua herätti osallisuuden käsitteen ja menetelmien tulkinta, Maunula-talon osallisuusmallien suhde muihin keskuksiin, taiteellisen toiminnan keskeisyys palvelukonseptissa ja tarvittavien resurssien takaaminen. Työryhmä toimi marraskuusta 2017 maaliskuulle 2018.

Alueellinen kulttuurikeskus, toiminnan kuvaus ja palvelukonsepti | Helsingin kaupunki

Helsinki

Alueellinen kulttuurikeskus

Toiminnan kuvaus ja palvelukonsepti

Kanneltalo • Malmitalo
Stoa • Vuotalo

Sisällysluettelo

Esipuhe	4
Palvelukonsepti	
Mitä alueelliset kulttuurikeskukset ovat ja mitä ne asiakkaille tarjoavat?.....	6
Palvelukuvaus.....	10
Paikan identiteetti.....	12
Yhteistyön ja asiakasymmärryksen lisääminen.....	12
Osallisuus alueellisissa kulttuurikeskuksissa.....	13
Palvelut asiakkaiden kertomina.....	14
Työnjako alueellisissa kulttuurikeskuksissa.....	15
Käytössä olevat työkalut.....	16
Ehdotus viestinnän ja osallisuuden resurssien lisäämiseksi.....	17
Lipunmyynti ja muut tukitoimet.....	17
Digiosaamisen jakaminen ja työkalut.....	18
Aukiolotunnit.....	18
Nuorisotyön rooli alueellisissa kulttuurikeskuksissa.....	20
Onnistumisen mittarit.....	20
Tilojen omatoimikäyttö.....	21
Palvelukonseptin toteuttaminen.....	21
Tilojen muutokset.....	22
Asiakkaat ja kohderyhmät.....	24
Taitelija-asiakas versus kuluttaja-asiakas.....	25
Alueellinen kulttuurikeskus osana kaupungin strategiaa.....	26
Toiminnan kuvaus	
Lähtötilanne.....	28
Sijainti.....	30
Esitystilat ja galleria.....	32
Kahvila ja muut palvelut.....	33
Opetus-, kurssi- ja kokoustilat.....	36
Helsingin työväenopiston toiminnan ideologia.....	37
Työväenopiston hallinnoimat tilat kulttuurikeskuksissa.....	38
Esitystuotannon prosessi kulttuurikeskuksissa.....	38
Käyntimäärät ja niiden seuranta.....	39
Tietoa kävijöiden taustasta.....	44
Esitystoiminnan painotukset.....	46
Yhteistyö talojen sisällä.....	46
Case: Mennään jo naapuriin -näyttely.....	47
Kumppanuudet.....	48
Osallisuus käytännössä.....	49
Osallisuusmalli.....	51
Esimerkkejä osallistamisesta.....	52
Operaatio Pulssi.....	56
Demokratia ja taide.....	57
Osallisuuden jana.....	58
Maunula-talo.....	60
Maunula-talo osallisuuden mallina.....	64
Kanneltalon kaikkien Itsenäisyyspäivänjuhla.....	66
Mielikuvat.....	68

Raportin ja palvelukonseptin laatinut Kulttuuritalotyöryhmä:

Heini Oikkonen-Kerman (*kirjastopalvelut, pj*)
 Tuuli Tokkola (*yleiset kulttuuripalvelut, sihteeri*)
 Paiju Tyrväinen (*yleiset kulttuuripalvelut, vpj*)
 Petra Hannus (*yleiset kulttuuripalvelut*)
 Antti Sarpo (*nuorisopalvelut, Maunula-talo*)
 Eero Julkunen (*työväenopisto*)
 Satu Luomajoki (*työväenopisto*)
 Emmi Komlosi (*työväenopisto*)
 Asiantuntijana Karoliina Korhonen, kehittämispalvelut, KUVA

Julkaisija: Kehittämispalvelut, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Helsingin kaupunki

Ulkoasu, -kuviutus ja taitto: Karoliina Myllymäki

Julkaisuvuosi: 2018

Painettu: ISBN 978-952-331-523-5

Verkossa: ISBN 978-952-331-524-2

Sitaattioikeudet: CC-BY 4.0

Esipuhe

Alueelliset kulttuurikeskukset ovat Helsingin esikaupunkialueilla sijaitsevia kulttuurin, toiminnan ja sivistyksen keskuksia. Niiden palvelutarjontaan kuuluu **teatteri-, tanssi-, sirkus- ja musiikkiesityksiä, taidenäyttelyitä, taidekasvatusta ja -opetusta, harrastuskursseja, luentoja, perhetapahtumia, elokuvia, kirjallisuutta, harjoitustiloja ammattitaiteilijoille, kokoontumistiloja ja nuorten palveluita**. Niitä yhdistää sijainti keskeisellä paikalla ja laaja palvelutarjonta, jota luonnehtii korkealaatuisuus, matala kynnys ja saavutettavuus.

Alueellisten kulttuurikeskusten palvelukonsepti on luotu Helsingin kaupungin kansliapäällikön asettamassa kulttuuritalotyöryhmässä vuonna 2018 ja esitelty Kuvan toimialan johtoryhmässä 4.4.2018. Työryhmään kuuluivat **Heini Oikonen-Kerman** (kirjastopalvelut, pj), **Tuuli Tokkola** (yleiset kulttuuripalvelut, sihteeri), **Paiju Tyrväinen** (yleiset kulttuuripalvelut, vpj), **Petra Hannus** (yleiset kulttuuripalvelut), **Antti Sarpo** (nuorisopalvelut, Maunula-talo), **Eero Julkunen** (työväenopisto), **Satu Luomajoki** (työväenopisto) ja **Emmi Komlosi** (työväenopisto) sekä asiantuntijajäsenenä **Karoliina Korhonen** kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kehittämispalveluista.

Palvelukonsepti on tarkoitettu alueellisten kulttuurikeskusten johtotiimien ja työntekijöiden työn tueksi sekä yleisesti johtamisen tueksi. Palvelukonsepti on myös asiakkaiden saatavilla ja jaettavissa perustuen CC-BY 4.0 -lisenssiin.

Asiakslähtöisyys, osallisuus, yhteistyö

Palvelukonseptin lähtökohtana on, että korkealaatuinen taide edellyttää ammatillista osaamista ja tuotantoa. Palvelukonseptissa on kasvatettu alueellisten kulttuurikeskusten sisäistä ja palveluiden välistä yhteistyötä sekä tiedolla johtamisen käytäntöjä palveluiden tuottamisessa. Tästä esimerkkejä ovat jatkuvan tutkimustoiminnan käynnistäminen ja alueellisten kulttuurikeskusten yhteinen kehittämissryhmä.

Osana palvelukonseptia tuloksia mitataan jatkossa niiden vaikuttavuuden ja asiakslähtöisyyden perusteella. Muutoksen suurin hyötyjä on asiakas, joka voi olla esimerkiksi kävijä, taiteilija, osallistuja tai opiskelija. Asiakkaille alueellinen kulttuurikeskus näyttäytyy yhtenäisenä kokonaisuutena, vaikka toiminnan järjestämiseen osallistuu kaupungin eri toimialoja, palvelukokonaisuuksia ja yksityisiä toimijoita.

Tutkimustiedon mukaan¹ alueelliset kulttuurikeskukset tavoittavat kävijöitä kaikista tulo- ja koulutustaustoista. Saavutettavuus ja osallisuus ovat keskeinen osa palvelukonseptia myös jatkossa. Alueelliset kulttuurikeskukset toteuttavat Helsingin kaupungin osallisuuden periaatteita² ja osallisuusmallia. Toiminnan tärkeitä arvoja ovat matala kynnys ja asiakkuuden riippumattomuus taloudellisista, sosiaalisista tai kulttuurisista lähtökohdista tai asiakkaan omasta aktiivisuudesta.

1. Ei-kävijästä osalliseksi - Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Toim. Arto Lindholm. Humanistinen korkeakoulu, 2014.

2. Osallisuuden periaatteet ovat:
 • yksilöiden ja yhteisöjen osaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen
 • omaehtoisen toiminnan mahdollistaminen
 • yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien luominen.

Palvelukonsepti

Mitä alueelliset kulttuurikeskukset ovat ja mitä ne asiakkaille tarjoavat?

Konseptin tunnuspiirteitä

Alueellinen kulttuurikeskus on yhdestä tai useammasta korkealaatuisesta esityssalista, taidegalleriasta, kirjasto-, opetus-, nuoriso- ja työskentelytiloista koostuva kokonaisuus, jossa on tilaa ja resursseja monipuoliselle sivistystoiminnalle ja ammatilliselle taiteen tuotannolle ja tekemiselle. Toimintatapana on kaupungin eri palveluiden yhteistyö ja yhteistoiminta asiakkaiden kanssa. Alueelliset kulttuurikeskukset erottuvat asukastaloista ja muista kulttuuritiloista hyvin varustettujen esitystilojen ja ammatillisen taidetuotannon sekä monipuolisen kulttuuri- ja sivistystarjonnan kautta.

Korkealaatuinen taide

- Yli 90 % esityksistä on ammattitaiteilijoiden tuottamaa (kun yleisten kulttuuripalveluiden, kirjaston, työväenopiston ja muiden toimijoiden esitystuotantoa tarkastellaan kokonaisuutena.)
- Tapahtumatoiminnassa noudatetaan kehittämissyöryhmässä laadittuja laatukriteerejä.
- Esitystilat ovat korkealaatuisia esitystekniikaltaan, akustiikaltaan ja estetiikaltaan.
- Taidegalleriassa järjestetään ammattitaiteilijoiden ja yhteistyössä toteutettuja teemanäyttelyitä.
- Ohjelmiston rakentaminen on pitkäjänteistä ja perustuu asiantuntijatyöhön.
- Taidekasvatus luo taiteellista pääomaa alueen lapsille ja nuorille.

Monipuolinen kulttuuri- ja sivistystarjonta

- Alueellisessa kulttuurikeskuksessa toimivat työväenopisto, Arbis, kirjasto, yleiset kulttuuripalvelut (esitykset, galleria, taidekasvatus) ja nuorisopalvelut sekä yksityisiä taidekouluja ja yrittäjiä.
- Alueellisissa kulttuurikeskuksissa ja niiden viestinnässä huomioidaan monipuolisesti erilaisia kohderyhmiä, kuten taiteen ja kurssien suukuluttajia, omatoimisia käyttäjiä, satunnaiskävijöitä tai päiväkotiryhmiä.
- Taidekasvatusta, taiteen harrastusmahdollisuuksia ja muita sivistyspalveluita tarjotaan kaikille ikäryhmille. Alueen koulut ja päiväkodit ovat tärkeitä kumppaneita. Taloissa on edellytykset myös harrastajien esityks- ja näyttelytoiminnalle.
- Mitä enemmän toimijoita, sitä enemmän käyntejä kokonaisuudessaan. Laaja palvelutarjonta lisää todellisia käyntejä ja tuo uusia asiakkaita kaikille palveluille.

Matala kynnyks ja saavutettavuus

- Alueelliset kulttuurikeskukset sijaitsevat hyvällä paikalla liikenteellisesti, usein kaupallisen keskittymän välittömässä läheisyydessä.
- Esitysten lippujen ja kurssien hintataso on maltillinen ja lipunmyyntikanavat asiakaslähtöisiä.
- Tiloista ja talojen ympäristöstä pidetään hyvää huolta.
- Asiakaspalvelu on erinomaista ja kaikki asiakkaat yhtä arvokkaita.
- Matalan kynnyksen palveluilla tarkoitetaan esimerkiksi sosiaalista inklusiivisuutta, alueellisuutta ja paikan identiteetin tukemista.

Yhteistyön ja osallisuuden alusta

- Alueellisten kulttuurikeskusten sisäisenä työtapana on eri palveluiden välinen yhteistyö.
- Alueelliset kulttuurikeskukset toimivat yhteistyössä laajasti taiteilijoiden ja taidetoimijoiden kanssa.
- Asiakkaat voivat vaikuttaa ohjelmistoon, tapahtumiin ja palveluiden kehittämiseen esimerkiksi ideoiden avulla.
- Alueellisten kulttuurikeskusten osallisuuden ydin on yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien luominen (Helsingin osallisuusperiaatteiden mukaisesti).
- Tilojen asukaskäyttö lisää osallisuutta ja toiminnan monipuolisuutta.

Alueellinen kulttuurikeskus Palvelukonseptin toteuttaminen

Lisää tilaa asiakkaille: varaamo.hel.fi käyttöön	Johtotiimin perustaminen
Kaikki tilat viihtyisäksi ja käyttöön (käytävät, läpikulkutilat)	Muut tarpeelliset talojen sisäiset tiimit (tapahtuma, asiakaspalvelu, tms.)
Kaikkien talojen yhteisen kehittämistiimin perustaminen	Vahtimestarin roolin muuttaminen
Palvelupolut käyttöön	Koko talon yhteistä asiakaspalvelukoulutusta
Yhteiset laatuksiteerit	Sisätilojen ja välittömien ulkotilojen kunnostus: vessat, sisäänkäynnit, opasteet, viihtyisyys, kuluneisuuden korjaaminen
Osallisuustyökalujen lisääminen	Laaja asiakastutkimus joka kolmas vuosi
Lipunmyyntiä kirjastoissa	Asiakastytyväisyysslaskuri käyttöön
Aukioloaikojen arviointi	Yhtenäinen kävijälaskenta kaikissa palveluissa

Palvelukuvaus

Palvelukuvaus (Service Blueprint) on palvelumuotoilun työkalu. Kuvaan on merkitty keltaisella ne alueet, jotka edellyttävät muutoksia ja/tai lisäresursseja: saapuminen ja rakennuksen ympäristö, aulat ja läpikulkutilat, opasteet, opasteiden selkeys, tervehtiminen ja vastaanotto, ovet, kulku tilasta / palvelusta toiseen, taiteen ja sivistyksen keskeisyys paikan identiteetissä, omaehtoinen tekeminen, tilat hengailuun ja työskentelyyn, juttumestari (vahtimestari), asiakaspalvelija juttumestarin tukena, opistoisäntä ja talojen oma viestintä- ja osallisuushenkilöstö. Pääsääntöisesti näiden elementtien kehittäminen etenee kunkin talon johtoihin ja talojen yhteisen kehittämissryhmän kautta.

1.

Keskeiset palvelut

• Kahvilapalvelut	• Oheispalvelut
• Esitykset: tanssi, teatteri, musiikki, sirkus, elokuva	• Omaehtoinen tekeminen
• Taidenäyttelyt	• Nuorison palvelut
• Tilat hengailuun ja työskentelyyn	• Työväenopiston opetus ja tapahtumat
• Kirjaston kokoelmat ja palvelut	• Taidekasvatus -kurssit -taidekoulut
• Asiakaskoneet	• Taiteilijoiden työ- ja harjoitustilat

2.

Front-office asiakaspalvelija, asiakkaalle näkyvä osa palvelusta

• Lipunmyynti netissä ja paikanpäällä	• Viestintä ja markkinointi netissä ja paikanpäällä
• Juttumestari: vahtimestari, narikka	• Kahvilatyöntekijä
• Asiakaspalvelija juttumestarin tukena	• Taiteen tekijä
• Opettaja	• Opistoisäntä

3.

Fyysiset elementit

• Saapuminen, rakennuksen ympäristö	• Ovet kulkutilasta / palvelusta toiseen
• Äänimaisema	• Visuaalinen ilme näkyvissä
• Kuulun tänne ja olen osa kaupunkia	• Kokonaisuuden hahmottuminen
• Aulatilat, läpikulkutilat	• Tervehtiminen ja vastaanotto
• Opasteet, opasteiden selkeys	• Taiteen ja sivistyksen keskeisyys paikan identiteetissä

4.

Back-office, asiakkaalle näkymätön osa palvelusta

• Esitystekniikan henkilöstö	• Siivoojat
• Talon johtaja	• Kirjastonjohtaja
• ICT-tuki	• Kulttuurituottaja
• Toimistohenkilöstö	• Keittiöhenkilöstö
• Talojen oma viestintä ja osallisuus, henkilöstö	

5.

Tukitoiminnot ja päätöksenteko

• Toimialojen viestintä ja markkinointi	• Suunnittelijat ja asiantuntijat
• ICT	• Toimialojen hallinto ja tukipalvelut
• Talouspalvelut	• Toimialan ja palveluiden ylin johto
• Kaupunkiorganisaatio	

Paikan identiteetti

Alueellinen kulttuurikeskus on kuin värikäs ja eloisa naapuri. **Ole utelias! Lähellä sinua! Tule ja innostu! Tule, näe, koe, kokeile! Omat eväät ja ideat sallittu! Palveluita sinulle ja sinun kanssasi!** Alueellinen kulttuurikeskus on kaikenikäisten kaupunkilaisten olohuone, jossa koetaan ja tehdään yhdessä, onnistutaan.

Palvelukokemukseen kuuluu vahva omistajuuden tunne: olen osa tätä paikkaa, nämä palvelut ovat minulle tuttuja. Alueellinen kulttuurikeskus vahvistaa paikan identiteettiä ja se on paikka, jossa oma identiteetti vahvistuu. Suurin osa kävijöistä käyttää palveluita monipuolisesti eli käyttää saman käynnin aikana useita eri palveluita, kuten lukee lehdet kirjastossa, juo kahvin, katsoo elokuvan tai osallistuu työväenopiston kurssille. Siten alueellinen kulttuurikeskus näyttäytyy asiakkaalle yhtenä kokonaisuutena.

Asiakkaat saapuvat alueellisiin kulttuurikeskuksiin ympäri kaupunkia. Asiakaita yhdistää paikka, alueellinen kulttuurikeskus, ei niinkään sitä ympäröivä alue tai kaupunginosa, jolla asuu vähemmistö asiakkaista. Asiakasyhteisölle talo on sosiaalinen puisto, kohtaamispaikka, jonne saa tulla. Ammattitaiteilijoille alueellinen kulttuurikeskus merkitsee mahdollisuutta harjoittaa omaa ammattiaan ja saada tukea yleisöjen kohtaamiseen.

Yhteistyön ja asiakasymmärryksen lisääminen

Eri palveluiden lähiesimiehet (kirjasto, yleiset kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut) muodostavat talon johtotiimin, joka tapaa säännöllisesti noin kerran kuukaudessa. Työväenopiston edustajana johtotiimissä vaihtelee osallisuuden suunnittelijaopettaja³ ja kussakin alueellisessa kulttuurikeskuksessa työskentelevä suunnittelijaopettaja. Kulttuurituottajat toimivat alueellisten kulttuurikeskusten esitys- ja näyttelytilojen kuraattoreina. Tuotantomalleja ovat oma tuotanto, yhteistuotanto ja vuokratuotanto.

Johtotiimin lisäksi alueellisissa kulttuurikeskuksissa toimii talotoimikunta, jonka vastuulla on kiinteistöhuoltoon liittyvä yhteistyö. 1–2 kertaa vuodessa järjestetään koko talon yhteinen kehittämispäivä. Näiden lisäksi muodostetaan kaikkien alueellisten kulttuurikeskusten yhteinen kehittämissyhmä, joka tapaa vähintään neljännesvuosittain.

Alueellisten kulttuurikeskusten toiminnasta toteutetaan vähintään joka kolmas vuosi asiakastutkimus, johon kuuluu sekä tilastollisia että laadullisia tutkimustapoja. Tutkimus toteutetaan asiantuntijatyönä.

3. Emmi Komlosi toimii työväenopiston edustajana kaikissa alueellisissa kulttuurikeskuksissa tällä hetkellä.

Osallisuus alueellisissa kulttuurikeskuksissa

Alueellisten kulttuurikeskusten osallisuuden lähtökohtana toimivat Helsingin kaupungin osallisuusperiaatteet ja osallisuusmalli. Kulttuurikeskuksissa painotetaan erityisesti asiakkaiden yhdenvertaista mahdollisuutta osallistua ja käyttää palveluita riippumatta asiakkaan taustasta, tulo- tai koulutustasosta tai kulttuurisesta ja sosiaalisesta pääomasta.

Kukin alueellinen kulttuurikeskus valitsee soveltuvat osallisuuden työkalut käyttöönsä. Näiden työkalujen lisäksi alueelliset kulttuurikeskukset toteuttavat huomattavan määrän osallisuushankkeita ja -projekteja⁴.

4. Ks. toiminnan kuvaus.

Palvelut asiakkaiden kertomana

- Tulen työväenopiston kurssille, luennolle tai harrastustoimintaan.
- Tulen kirjastoon lainaamaan kirjallisuutta, lukemaan lehtiä tai käyttämään tietokonetta.
- Tulen työskentelemään yksin tai ryhmän kanssa.
- Tulen taideopetukseen yksin tai ryhmän kanssa.
- Tulen taidegalleriaan katsomaan näyttelyä.
- Tulen katsomaan esitystä ja seuraan tanssia, musiikkia, teatteria, elokuvaa, sirkusta ja muita esittäviä taiteita.
- Tulen kokoukseen, seminaariin tai koulutukseen.
- Tulen osallistumaan tapahtumaan yksin, perheen tai ystävien kanssa.
- Tulen esiintymään tai valmistelemaan esitystä.
- Tulen kahville yksin tai yhdessä.
- Tulen viettämään aikaa yksin tai yhdessä.
- Tulen vessaan.
- Tulen tekemään enemmän kuin yhtä asiaa.

Alueellinen kulttuurikeskus

Työnjako alueellisissa kulttuurikeskuksissa

Esitykset ja taidenäyttelyt

Yleiset kulttuuripalvelut

Kirjallisuus ja sanataide

Kirjastopalvelut & työväenopisto

Kurssit ja uuden oppiminen

Työväenopisto & kirjastopalvelut

Digipalvelut ja opastus

Kirjastopalvelut & työväenopisto

Työ- ja kokoontumistilat asiakkaille

Yleiset kulttuuripalvelut & kirjastopalvelut

Taidekasvatus (lapset ja nuoret)

Yleiset kulttuuripalvelut & taidekoulut & nuorisopalvelut

Taiteen tekeminen itse

Työväenopisto & yleiset kulttuuripalvelut & taidekoulut

Tapahtumat

Työväenopisto & yleiset kulttuuripalvelut & kirjastopalvelut & nuorisopalvelut & taidekoulut & muut toimijat

Käytössä olevat työkalut

Taulukkoon on raksilla merkitty ne työkalut, jotka ovat jo käytössä tai joiden käyttöönotosta on vähintään alustavasti sovittu työryhmätyön aikana.

Muiden työkalujen käyttöönotto ja toteutustapa jää johtotiimien ja kehittämissryhmän harkintaan.

	Kanneltalo	Malmitalo	Stoa	Vuotalo
Open call -ohjelmistohaku	●	●	●	●
Säännölliset asukaskokoukset (digiosallistuminen)	●	●	●	●
Tilojen asukaskäytön lisääminen	●		●	●
Osallistuva budjetointi	●	●	●	●
Juttumestari	●	●	●	●
Osallisuus työnkuissa	●	●	●	●
Asiakastiedon säännöllinen keruu	●	●	●	●
Laadullinen asiakastutkimus	●	●	●	●
Asiakkaiden ideat (ideaseinä)				
Asiakkaiden palaute (palauteseinä)				
Palautebuusti-kampanja (työnimi)				
Kulissin takaa -blogi (työnimi)				
Palvelupolut käyttöön	●	●	●	●
Taiteilijayhteisön osallisuus	●	●	●	●
Kuntalaisten fokusryhmät				
Organisoidut asiakaskohtaamiset kuten "Kulttuurituottaja tavattavissa"	●	●	●	●
Muut mahdolliset työkalut				

Ehdotus viestinnän ja osallisuuden resurssien lisäämiseksi

Vuonna 2017 toteutetun organisaatiomuutoksen jälkeen alueellisissa kulttuurikeskuksissa ei työskentele viestintähenkilöstöä. Myös osallisuuden vaikutus tehtävänkuviiin on vähäinen. Osallisuustyökalujen laajamittainen käyttöönotto edellyttää viestintään ja osallisuuteen erikoistuneen henkilöstön lisäämistä. Samoin tilojen kohentaminen vastaamaan tässä esitettyä palvelukonseptia ja korjaamaan esimerkiksi lähes kokonaan tiloista puuttuvat opasteet edellyttää lisäresursseja.

Tavoitteena on, että alueellisissa kulttuurikeskuksissa työskentelisi yksi asiantuntija nykyisten työntekijöiden lisäksi, "osallisuuskoordinaattori", jonka tehtävänkuvaa kuuluisi viestinnän ja osallisuuden asiantuntijatehtävät alueellisissa kulttuurikeskuksissa. Nämä tehtävät edellyttävät erityisosaamista, kuten digitaalisten alustojen tuntemusta, markkinoinnin tai palvelumuotoilun osaamista.

Lipunmyynti ja muut tukitoimet

Korkealaatuiseen esitystoimintaan kuuluu oheis- ja tukipalveluiden sujuvuus ja helppokäyttöisyys. Tavoitteena on tarjota nämä palvelut saavutettavasti. Tammikuun 2018 alusta talojen lipunmyyntipiste on toteutettu ostopalveluna tuntiperusteisesti sovituin ajoin. Syksyllä 2018 lipunmyynnin aukioloaikoja on lisätty. Muutoksen seurauksena alueellisten kulttuurikeskusten lippujen menekki on laski jopa yli 50 %.

Tammikuussa 2018 on käynnistetty pilotti Kanneltalon lipunmyyntipisteen toteuttamiseksi Kannelmäen kirjaston asiakaspalvelupisteellä⁵. Kannelmäen kirjaston lipunmyyntipilotissa myydään lippuja Kanneltalon esityksiin. Toiminta käynnistyi keväällä 2018. Ostopalveluna hankittavan, joitain tunteja esitysten alla sekä valinnaisena pidennettynä päivänä auki olevan lipunmyynnin kustannukset ovat lähes saman verran kuin päivittäin auki olevan lipunmyyntipisteen vakinaisen henkilöstön palkkakustannukset. Kirjaston lipunmyyntipisteen lisäksi myös jatkossa tarvitaan ostopalveluna hankittavaa lipunmyynti- ja tarkastustyötä (esimerkiksi lauantaisin klo 16 jälkeen, jolloin kirjasto on suljettu). Kirjaston henkilöstö ei toimi esitysten lippujen tarkastajana.

5. Pilotin toteutumisen jälkeen arvioidaan lipunmyynnin toteuttamista kokonaisuudessaan kaikissa alueellisissa kulttuurikeskuksissa.

Digiosaamisen jakaminen ja työkalut

Alueellisten kulttuurikeskusten käyntimäärien laskeminen luotettavalla tavalla edellyttää yhtenäisen kävijälaskurijärjestelmän käyttämistä eri palveluissa ja laskureiden sijoittamista jokaisen sisään tulon yhteyteen. Pyritään ratkaisemaan kävijälaskenta yhteistyössä Kuvan ja Kaskon toimialojen (ICT) välillä ja lähitulevaisuudessa yhdenmukaistamaan käytössä olevia kävijälaskentatapoja Kuvan toimialalla. Tällä tavalla muodostettua tietoa voidaan hyödyntää esimerkiksi esitysten tai tapahtumien kävijämäärien ennustamiseen.

Kirjastossa toimii paikallinen ICT-lähtökäyttäjä, joka jatkossa vastaa alueellisen kulttuurikeskuksen lähituen tarjoamisesta kaikille talossa toimiville työntekijöille toimialasta riippumatta. Vastaavaa mallia on jo aiemmin kokeiltu Vuotalossa. Päävastuu ICT-tuesta on ICTtuki-yksiköllä, joka perehdyttää lähitukihenkilöt tehtäviinsä.

Digitaalisia työkaluja hyödynnetään sisäisen viestinnän kehittämisessä. Alueellisille kulttuurikeskuksille perustetaan jokaiselle Whatsapp-ryhmä nopeaa tiedotusta varten. Toiminnan suunnittelussa hyödynnetään esim. Trellon tai Intraboomin kaltaisia yhteistyöhön perustuvia projektinhallinnan välineitä, joihin voivat liittyä myös talojen yhdistystoimijat ja muut vuokralaiset.

Aukiolotunnit

Tällä hetkellä alueellisten kulttuurikeskusten kirjastot ovat sunnuntaisin suljettuja Stoa lukuunottamatta. Sunnuntaiaukiolon laajentaminen omatoimikäytön ja/tai kirjaston aukioloaikojen puitteissa on ajankohtaista, mikäli näihin toimenpiteisiin on asetettu lisäresursseja⁶. Muu ilta- ja viikonloppuaukiolo vaihtelee kurssi- ja esityskalenterin mukaan.

”Olen ollut melko aktiivinen Vuotalon käyttäjä sen valmistumisesta lähtien. Käyn elokuvissa, konserteissa, kuuntelemassa esitelmiä ja näyttelyissä. Kahvilassa ja sen yhteydessä olevassa kokoushuoneessa olemme pohtineet Vuosaaren tulevaisuutta Vuosaari-toimikunnan kokouksissa, kahvilassa tulee muutenkin istuttua. Kirjaston palveluista olen hyötynyt monin tavoin. Työväenopiston palveluita en toistaiseksi ole käyttänyt, ehkä sekin aika vielä tulee. Talon merkitys on korvaamaton, ihmettelen miten ennen tultiin toimeen.

Asukastalot rapistuvat ja koulujen iltakäyttö hankaloituu, Saseka-talon saneeraukseen ei tunnu löytyvän varoja eikä koulujen iltavahtimestareiden palkkaamiseen. Aromikujan alueelle nousee korkeita asuintaloja, Vuotalon potentiaalinen käyttäjäkunta tulee kasvamaan myös Vuosaaren uuden keskuksen rakentamisen myötä.

Vuotalon keskustakilpailun ehdotukset olivat juuri esillä Vuotalossa. Monessa suunnitelmassa ehdotettiin lisärakennusta kulttuuritoiminnoille, tarvetta varmasti tulee olemaan. Ihannetilanne olisi, että Vuotalon rakennuksista muodostuisi yhteinen asukkaiden olohuone, jonka kansalaistori kuroo yhteen. Tori voisi olla eräänlainen kulttuurialue, jossa esitellään veistoksia ja maataidetta. Uuden, musiikkipainotteisen lukion yhteyteen on kaavailtu konserttisalia Vuosaaren- ja Itä-Helsingin musiikkiopistojen käyttöön, koko koulun alakerta tulisi olemaan julkista tilaa. Tämä helpottaisi painetta Vuotalon salissa, joka on osoittautunut toisinaan liian pieneksi, eikä tällaisten monitoimisalien akustiikkakaan ole paras mahdollinen. Yhteistyötä lukion ja Vuotalon kanssa tulee kehittää. Tarkemmat suunnitelmat ovat vasta aluillaan, voihan olla, että musiikkisali ja opistot siirtyvät laajennetun Vuotalon yhteyteen.

Näen Vuotalon nousevan lähitulevaisuudessa Helsingin merkittävimäksi alueelliseksi kulttuurikeskukseksi!”

M / Aurinkolahti–Vuosaari

7. Huomioiden myös vahtimestaripalvelut.

Nuorisotyön rooli alueellisissa kulttuurikeskuksissa

Alueellisista kulttuurikeskuksista nuorisotalot sijaitsevat Kanneltalossa ja Stoassa. Nuorisotyötä tehdään alueellisista kulttuurikeskuksista käsin asuin-alueelta lähtöisesti ja se kohdentuu myös omaa kaupunginosaa laajemmalle alueelle.

Alueellisissa kulttuurikeskuksissa nuorisotyön välineinä toimii esimerkiksi Kannelmäen nuorisotalon Värkkäämö, joka on erityisesti nuorille suunnattu kädentaitojen ja kuvataiteen työskentelytila. Lisäksi nuorisotyö tarjoaa pulssi-toiminnan kautta nuorille maksuttomia matalan kynnyksen harrastuskokeiluja yhteistyössä alueiden muiden toimijoiden kanssa.

Harrastusten ja kulttuuripalvelujen lisäksi nuorisotyö edistää nuorten yhteiskunnallista osallistumista ja vaikuttaa nuorten elinolojen kehittämiseen. Alueellisissa kulttuuritaloissa työtä suunnitellaan nuorten kanssa Pulssi- ja Ruuti-työotteella esimerkiksi osallistuvan budjetoinnin keinoin.

Nuorten roolia alueellisten kulttuurikeskusten toiminnan ja palvelujen sisällön tuottajina tulisi vahvistaa. Nuorisotyön rooli voisi olla vahvemmin nuorten osallisuuden tunnustajana ja välittäjänä alueellisissa kulttuurikeskuksissa. Lisäksi nuorisotyön tulisi olla kiinteämmin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa pohtimassa nimenomaan nuorten kohderyhmälle suunnattua kulttuuritoimintaa.

Onnistumisen mittarit

Alueellisten kulttuurikeskusten palvelukonseptin toteutumista arvioidaan seuraavasti:

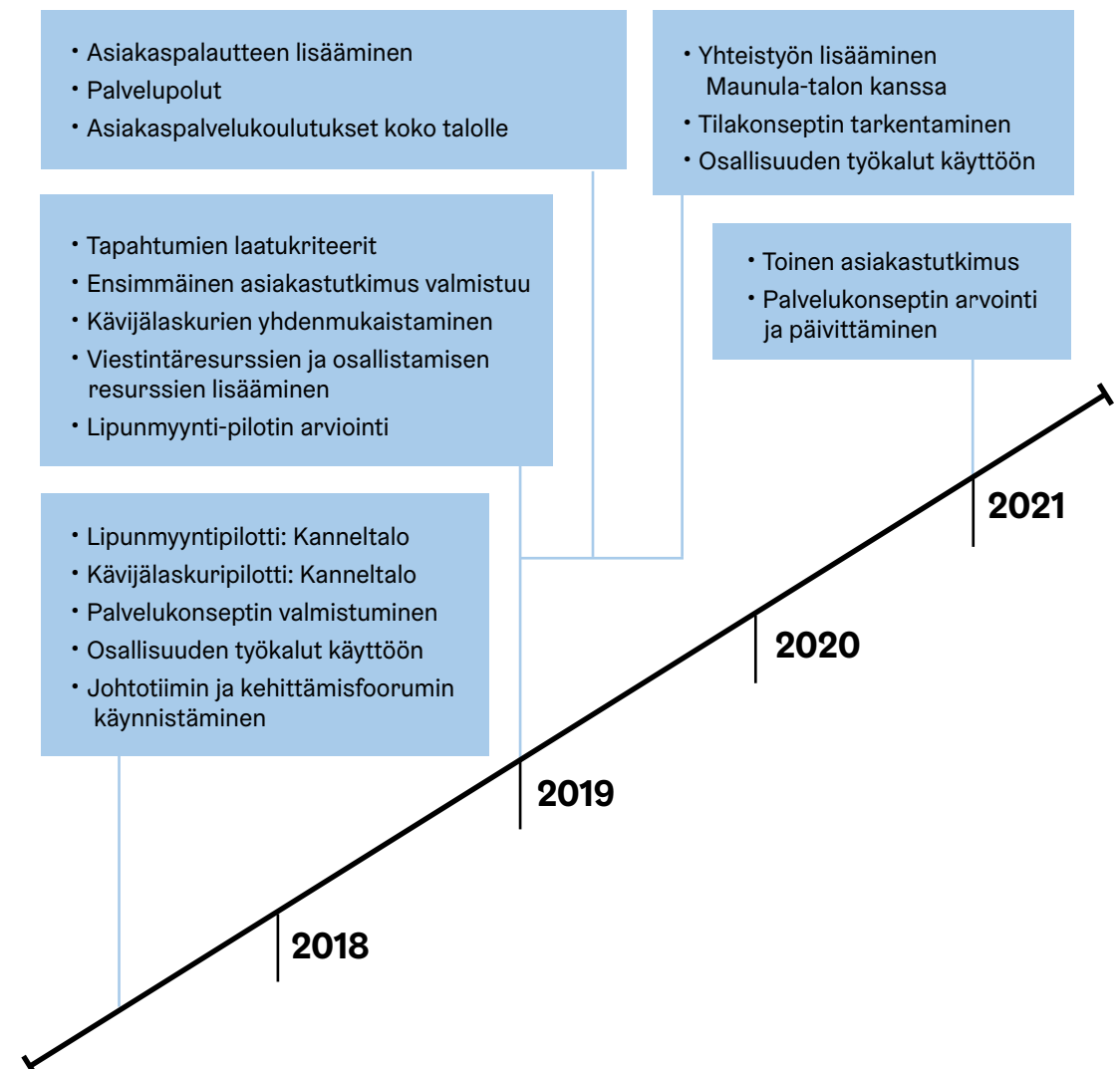
- Säännölliset asiakaskyselyt (esim. 1–2 kertaa vuodessa), joilla kerätään myös käyttöön liittyviä tarinoita.
- Säännöllinen, vähintään kolmen vuoden välein toteutettava asiakastutkimus: kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus (tutkimusyhteistyö).
- Työntekijöiden tyytyväisyys (säännöllinen tiedonkeruu).
- Palveluiden yhdenmukaisuus seuraavissa osissa: lippujen hinnat, palvelun laatu, viestintä, asiakaskokemus
- Vertaisoppiminen osaamisen kehittämisen tukena (seuranta).
- Johtotiimin säännölliset tapaamiset ja tulosten arviointi (kuukausittain).
- Helsingin kaupungin palautejärjestelmä ja yhteisesti tuotetut asiakaskyselyt ja tutkimukset.

Tilojen omatoimikäyttö

Tilojen omatoimikäyttöä lisätään *varaamo.hel.fi* -palvelun avulla ja olemassa olevien tilojen ja tilaratkaisujen puitteissa. Huomioidaan kaupunkitasoisen valmisteilla olevan ohjeistuksen Kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet vaikutukset tilojen asiakaskäyttöön ja käytön maksuttomuuteen.

Palvelukonseptin toteuttaminen

Tämä palvelukonseptin toteuttaminen edellyttää mainittujen lisäresurssien toteutumista, johdon sitoutumista, johtotiimien toiminnan jatkumista tai käynnistymistä, yhteistyön muodostumista osaksi kunkin palvelun perustehtävää ja asiakasymmärryksen lisäämistä. Onnistuessaan palvelukonsepti lisää asiakastytyväisyyttä ja palvelujen saavutettavuutta, tehostaa toiminnan suunnittelua, ehkäisee päällekkäistä toimintaa ja ruokkii kokeilevan, kehittävän työta-
van leviämistä.

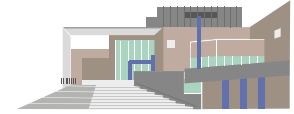
Tilojen muutokset

Työryhmän toiminnan aikana on selvitetty lisäresursseja tilojen kunnostamiseen vastaamaan palvelukonseptin toiminnallisia tavoitteita. Tulevien vuosien investointibudjettiin on lisätty asteittainen varaus aulatilojen kehittämiseen. Aika-arvio esimerkiksi aulatilojen laajamittaiseen kunnostamiseen palvelukonseptin mukaisesti kaikissa alueellisissa kulttuurikeskuksissa on vähintään kolme vuotta. Palvelukonsepti tulee arvioida ja päivittää 3–5 vuoden välein. Tästä syystä tilakonsepti kannattaa laatia erillisenä selvitystyönä, joka perustuu visiioon vuoden 2025 toiminnasta.

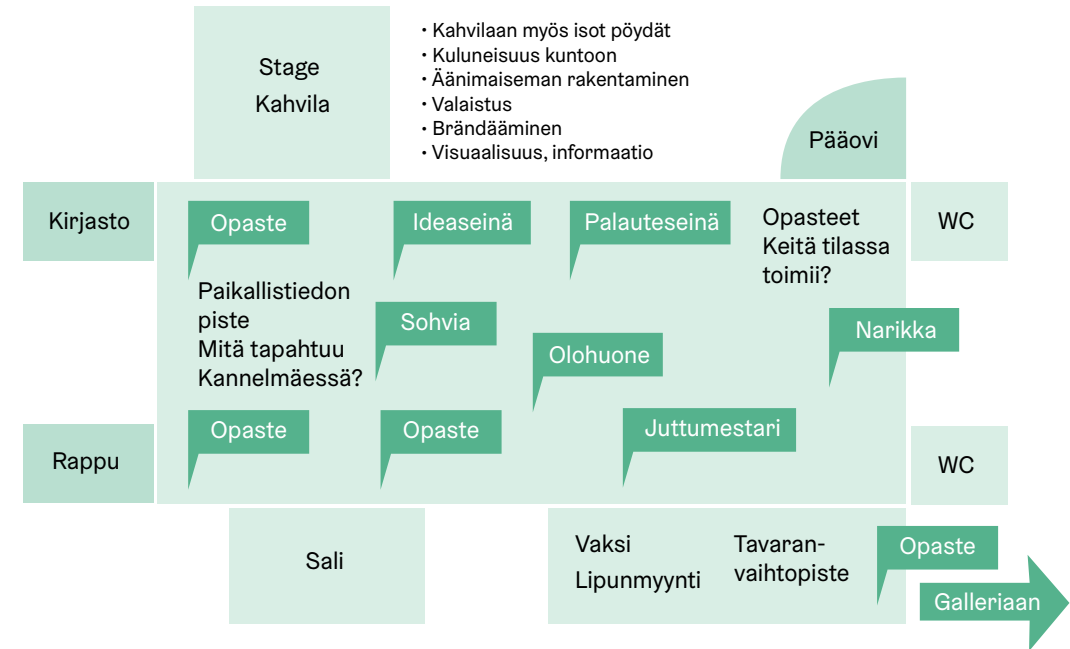
Työryhmän keskustelun pohjalta suurimmat tarpeet tilojen uudistamiseen liittyvät seuraaviin teemoihin:

- Opastaminen ja opasteet ulkotiloissa, aulatiloiissa ja sisäänkäyntien yhteydessä.
- Aulatilojen käytettävyys ja viihtyvyyden lisääminen, monimuotoikäyttö
- Työtilan ja varattavien tilojen lisääminen asiakkaille (tilakonseptin mukaisesti)
- Asiakaspalvelupisteiden näköesteiden poistaminen
- Brändin näkyvyys ja tunnistettavuus
- WC-tilojen viihtyisyys ja tarinallistaminen (esimerkkinä HAM, kaupunginmuseo)
- Kahvilatilan kalusteiden uusiminen (erit. Kanneltalo, Malmitalo)
- Omatoimikäyttö (kirjasto)
- Kuluneisuuden estäminen, kuten rikkiäisten kalusteiden, pintamateriaalien, valaistuksen tai talotekniikan uusiminen
- Välittömien ulkotilojen kunnostaminen, ylläpidon parantaminen, turvallisuuskokemusten lisääminen

Joitain tilamuutoksia, kuten puuttuvat ja/tai vanhentuneet opasteet, on välttämätöntä toteuttaa pikimmiten. Nämä muutokset pyritään toteuttamaan toimialan ja kulttuuripalveluiden käyttövaroista.

Kanneltalon johtotiimin laatima alustava ideasuunnitelma Kanneltalon aulan toiminnallisuuden ja viihtyisyyden parantamiseksi.

Asiakkaat ja kohderyhmät

Helsingin kaupungilla on käynnissä asiakasprofiloinnin hanke, jossa luodaan motivaatioperustaiset asiakasprofiilit kaikkien palvelujen käyttöön. Siksi tässä luvussa käydään vain lyhyesti läpi asiakkuuteen liittyviä lähtökohtia. Kohderyhmällä tarkoitetaan tiettyä joukkoa asiakkaita, joita yhdistää jokin yhteinen tekijä ja joille voidaan resurssien puitteissa kohdentaa tietty palvelu tai palveluita.

Kohderyhmien lisäksi palveluita voivat käyttää myös sellaiset yksilöt, jotka eivät kuulu mihinkään kohderyhmään. Kohderyhmän tarkoitus on luoda raamit esimerkiksi palvelun laadun arvioinnille, asiakastarpeen määrittelylle ja markkinoinnin toimenpiteille.

Laajamittaista selvitystä alueellisten kulttuurikeskusten kohderyhmistä ei ole laadittu. Niiden laatiminen on ajankohtaista motivaatioperustaisten asiakasprofiilien valmistumisen jälkeen, aikaisintaan syksyllä 2018. Karkeasti voidaan todeta, että alueellisten kulttuurikeskusten asiakkaat jakautuvat kuluttaja-asiakkaisiin ja toimija-asiakkaisiin, kuten taiteilijoihin, taidekouluihin, kurssiopettajiin ja yhteistyökumppaneihin. Kuluttaja-asiakkaisiin kuuluvat esimerkiksi työväenopiston opiskelijat, kirjaston lainaajat, esitysten ja näyttelyiden kävijät, lasten ja nuorten taidekasvatuskurssien osallistujat tai nuorisotilojen kävijät. Toimija-asiakkaat (kumppanit) tuottavat palveluita yhteistyössä kaupungin toimijoiden kanssa.

Kuluttaja-kohderyhmiä voidaan luokitella esimerkiksi käytön toistuvuuden mukaan (kuten ei-käyttäjät, uudet käyttäjät tai vakiasiakkaat) tai tunnistamalla asiakkaan elämänvaihe ja siihen liittyvät tarpeet. Varsinkin elämän taitekohdat, kuten avioliitto, opintojen valmistuminen, lasten saaminen, eläköityminen tai avioero, lisäävät potentiaalia uusien asiakkuuksien ja elämäntapojen syntymiseen. Jos palvelun käytön aloittaminen perustuu vahvalle sisäiselle motivaatiolle, on todennäköistä, että palvelun käyttö jatkuu läpi elämänvaiheiden ja syvenee merkitykselliseksi osaksi elämää.

Kohderyhmien rajaaminen eli asiakkaiden tunteminen on palveluorganisaatioiden eilinehto, koska niiden resurssit ovat väistämättä rajalliset. Resurssien käyttöä tulee priorisoida eli kohdentaa tietyille kohderyhmille, vaikka palvelu olisi kaikille avoin. Kohderyhmät vastaavat kysymykseen, ketä palvelu kiinnostaa, mitä se asiakkaalle tarjoaa ja mitä lisäarvoa palvelu tuottaa sekä yksilön että laajemmin yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmasta. Ne ovat työkalu laadukkaan toiminnan ja asiakaslähtöisyyden tuottamiselle.

Taiteilija-asiakas versus Kuluttaja-asiakas

Alueellisten kulttuurikeskusten esitystoiminnan asiakkuudet vertailussa

Taiteilija-asiakas

- Tuntee paikan ennestään ja arvostaa sitä.
- Taiteilija tarvitsee tukea yleisön saavuttamiseen.
- Taiteilija kohtaa ammattituottajan ja ääni- ja valomestarin, joka auttaa prosessissa.
- Taiteilija arvostaa tilan toimivuutta: lastauslaituria, varastotiloja, lavan muuntelumahdollisuuksia ja korkealaatuista tekniikkaa.
- Palvelun onnistumista mitataan taiteellisen kokonaisuuden, tuotantojen monipuolisuuden sekä tukipalveluiden toimivuuden perusteella.

Kuluttaja-asiakas

- Tuntee paikan ennestään ja arvostaa sitä.
- Kuluttaja tarvitsee tietoa esitysten ajankohdasta ja sisällöstä.
- Kuluttaja kohtaa ammattitaiteilijan ja kokee korkealaatuisen taide-elämyksen.
- Kuluttaja arvostaa tilan toimivuutta: naulakkoa, helposti löytyvää sisäänkäyntiä, mukavaa tuolia ja lisäpalveluita.
- Palvelun onnistumista mitataan käynnin keston, toistuvuuden, asiakastyytyväisyyden ja asiakaspalvelun laadun perusteella.

Alueellinen kulttuurikeskus osana kaupungin strategiaa

Helsingin kaupungin voimassa oleva strategia *Maailman toimivin kaupunki - Helsingin kaupunkistrategia 2017–2018*⁷ kuvaa urbaania metropolia, jonka arvoihin kuuluvat tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja sosiaalinen koheesio. Osallisuus on nostettu esille sekä toimintaan vaikuttavana arvona että käytännön toimenpiteinä.

Kulttuuri- ja sivistyspalveluiden osalta avainsanoja ovat alueellisuus, lähipalvelut, yhteisöllisyys, korkealaatuisuus, monipuolisuus, mahdollistaminen ja globaalius. Kaupungin tehtävänä ei ole vain tuottaa palveluita, vaan tarjota mahdollisuuksia ja tukea kulttuurin ja taiteen omaehtoiselle tekemiselle, tuottamiselle ja hyvinvoinnille.

Strategiassa määritellään kulttuurin tavoitteeksi mm. virikkeellisyys ja keskinäisen ymmärryksen lisääminen. Kaupungin perustehtävä on strategian mukaan ”järjestää asukkailleen laadukkaita palveluja ja luoda edellytyksiä virikkeelliselle ja hauskalle elämälle”. Alueellisilla kulttuurikeskuksilla on tärkeä tehtävä mahdollistaa virikkeellinen ja hauska elämä. Kulttuuripalvelut ovat yksi kaupungin vetovoimatekijä globaalissa kilpailussa.

Strategiassa todetaan myös, että ”liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa”. Alueelliset kulttuurikeskukset tuottavat jo nykyisellä toiminnallaan tätä alueellista tasa-arvoa.

Strategiassa korostetaan kasvatuksen ja sivistyksen tärkeyttä myös kaupungin kilpailukykyä lisäävänä tekijänä. Strategiassa todetaan, että Helsingistä luodaan elinikäisen oppimisen innovatiivinen kokeilukaupunki ja että vapaa sivistystyö järjestää toimintaa asiakaslähtöisesti muuttuvien sivistystarpeiden mukaan. Jokaisella helsinkiläisellä tulisi olla mahdollisuus saavuttaa potentiaalinsa oppimisessa ja Helsingissä hyödynnetään koko kaupunkia kaikenikäisten oppimisen tilana.

Alueelliset kulttuurikeskukset ovat kuntalaisten lähioppimispaikkoja. Niillä on oma roolinsa toteuttaa strategian tavoitetta ”kaikilla kuntalaisilla on mahdollisuus hankkia ja vahvistaa tietoyhteiskunnan edellyttämiä taitoja”.

Lisäämällä esikaupunkeihin sijoitettuja resursseja esim. vapaaseen sivistystyöhön, taidekasvatukseen tai muuhun asiantuntijatyön kuten osallisuuden tuottamiseen on mahdollista lisätä sivistyksellistä tasa-arvoa ja alueellisten kulttuurikeskusten vaikuttavuutta strategian mukaisesti. Nykyisillä resursseilla on jo saavutettu huomattava vaikuttavuus, kuten myöhemmin toiminnan kuvauksesta ilmenee.

Alueellisuuden ja toimivien kaupunginosien lisäksi strategiassa on painotettu suurtapahtumia ja keskustan kulttuurikeskittymiä. ”Baanan ja Töölönlahden alueesta tehdään tasokas ja kansainvälisesti tunnettu kulttuurin ja vapaa-ajan keskittymä. Suvilahden alueen kehittäminen kansainvälisesti erottuvaksi, pysyväksi tapahtuma-alueeksi selvitetään.” Strategiassa on toisaalta tunnistettu, että tällaisella keskustapainotuksella voi olla myös kielteisiä seurauksia alueellisen tasavertaisuuden näkökulmasta. ”Keskustakirjasto Oodi ja Jätkäsaaren liikuntatila Bunkkeri toteutetaan tavalla, joka ei vaaranna lähipalveluja.”

Alueellisten kulttuurikeskusten toiminnan taustalla on ajatus sivistyksen, itsensä toteuttamisen ja taiteen itseisarvosta. Strategiassa on vain yksi maininta taiteesta: ”Helsinkiin luodaan saaristoa hyödyntävä, kansainvälinen julkisen taiteen biennale.” Pääsääntöisesti kulttuuri nähdään kaupungin strategiassa väline- tai hyötyarvoa tuottavana toimintana. Vaikka taiteen itseisarvo ja välinearvo ovat toisilleen vastakkaisia näkökulmia, eivät ne sulje toisiaan automaattisesti pois. Käytännön tasolla on mahdollista toteuttaa molempia arvoja. Taide ei synny välineeksi.

Strategiassa kannetaan huolta syrjäytymisestä: ”Kaupunki tunnistaa syrjäytymisen ehkäisylle keskeisiä ryhmiä myös työikäisten ja ikääntyvien ikäryhmissä ja räätälöi heille yksilöllisiä ja parempia palvelukokonaisuuksia.” Alueelliset kulttuurikeskukset ovat paikkoja, jotka helpottavat yksinäisyyttä ja ehkäisevät syrjäytymistä.

Helsinki on määritelty strategiassa kaupungiksi, jossa kaikki kaupunginosat ovat eläviä, viihtyisiä ja omaleimaisia ja asukkaat tuntevat kaupunginosan omakseen. Alueelliset kulttuurikeskukset toteuttavat tätä tavoitetta.

7. <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/kaupunkistrategia/strategia-ehdotus/#luku5>

Toiminnan kuvaus

Vaikutukset ja vahvuudet

Lähtötilanne

Ensimmäinen alueellinen kulttuurikeskus Stoa perustettiin Itäkeskukseen vuonna 1984. Seuraavan 20 vuoden aikana avattiin myös Malmitalo Malmille, Kanneltalo Kannelmäkeen ja Vuotalo Vuosaareen. Näiden alueellisten kulttuurikeskusten tehtävänä on tuoda korkeatasoinen taide, kulttuuri, sivistys ja oppiminen sinne missä ihmiset asuvat. Osallisuus on alueellisten kulttuurikeskusten toiminnan ytimessä.

Lisäksi vuonna 2016 avattiin Maunula-talo, jonka painopiste on asiakkaiden tuottamassa toiminnassa ja joka ei ensisijaisesti tarjoa ammattimaista esitystä taidetoimintaa. Maunula-talo on tällä hetkellä uniikki konsepti.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yleiset kulttuuripalvelut toimii talojen ns. isäntähallintokuntana, jonka vastuulla on esimerkiksi talon johtajan palkkaaminen. Jokaisessa alueellisessa kulttuurikeskuksessa toimii kirjasto, työväenopisto ja taidegalleria, joissain myös Arbis ja nuorisopalvelut.

Alueellisia kulttuurikeskuksia on aiemmin kutsuttu mm. aluetaloiksi, monitoimitaloiksi ja kulttuuritaloiksi. Alueellisten kulttuurikeskusten rooli on ratkaiseva sekä taiteen luomisen mahdollisuuksille että taiteen kuluttamiselle Helsingin esikaupunkialueilla.

Kulttuurikeskukset mahdollistavat taiteen ammatillisen tuotannon tarjoamalla taiteilijoille harjoitustiloja ja korkeatasoisia näyttämö-, konsertti- ja galleriatiloja. Taloissa järjestetään satoja esityksiä vuodessa tanssista teatteriin, sirkukseen, musiikkiin ja elokuviin.

Alueellisten kulttuurikeskusten juuret ulottuvat 60-luvun taiteentutkimukseen ja ajatukseen taiteesta asiakkaita voimaannuttavana, yhteiskunnallisen toiminnan alueena. 1970- ja 1980-luvuilla nousi yhä tärkeämmäksi ajatus siitä, että elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti sivistyksen ja mahdollisuuden omaehtoiseen tekemiseen ja opiskeluun tulisi olla kaikkien kuntalaisten ulottuvilla, lähellä asuinpaikkaa. Alueelliset kulttuurikeskukset lisäävät kulttuuri-, taide- ja sivistyspalveluiden saavutettavuutta.

Asukastaloja löytyy laajasti koko Helsingistä ja niitä ylläpitävät yhdistykset, kaupungin toimijat, säätiöt ja taloyhtiöt. Stoa perustamisvaiheessa asukastoiminta oli osin suunniteltu Stoaan ja sen tytärtoimijan Kurkimäen korttelitalon tehtäväksi, mutta sittemmin asukastalot ja alueelliset kulttuurikeskukset ovat eriytyneet toisistaan. Alueellisiin kulttuurikeskuksiin ei ole asetettu resursseja asukastoiminnan järjestämiseen missään vaiheessa talojen historiaa.

60-luvun perintönä osallisuus on ollut aina näkyvä osa talojen toimintaa. Parhaiten se tulee esille alueellisten kulttuurikeskusten ideologisessa lähtökohdassa, jonka mukaan taide kuuluu kaikille ja taiteen kulutusta tulee tukea erityisesti sellaisilla alueilla tai väestöryhmissä, joissa se perinteisesti on ollut kantakaupunkia tai ylempää keskiluokkaa harvinaisempaa.

Vuonna 2014 toteutetun tutkimuksen mukaan asiakkaan tulo- tai koulutustausta ei vaikuta alueellisten kulttuurikeskusten käyttöön, vaan asiakkaat edustavat tasaisesti kaikkia tulo- ja koulutustaustoja. Tällainen vaikuttavuus on harvinaista, ellei täysin poikkeuksellista kulttuuriorganisaatioiden piirissä. Tässä raportissa kuvataan, miten näihin tuloksiin on päästy.

Sijainti

Malmitalo ja Stoa sijaitsevat molemmat liikenteen solmukohtassa, muutaman askeleen päässä laajasta kaupallisesta keskittymästä, mutta kuitenkin erillisessä rakennuksessa. Stoa sijaitsee Itäkeskus ja Puhoksen kauppakeskusten vieressä, Itäkeskuksen metroaseman lähellä. Taloon kuljetaan Tallinnanaukiolta kävelysiltä pitkin. Matteuksenkirkko sijaitsee viereisellä tontilla, ja Itäkeskuksen uimahalli lyhyen kävelymatkan päässä. Talon takaosaa ympäröivät kauppakeskittymän parkkipaikat. Stoaan on useita sisäänkäyntejä sekä torin että parkkipaikan ja kauppakeskuksen suunnasta.

Malmitalo sijaitsee Ala-Malmin torin laidalla, vastapäätä kauppakeskus Novaa. Ala-Malmin puisto sijoittuu talon taakse ja sisäänkäyntejä on talon molemmin puolin. Malmin rautatieasema sijaitsee lyhyen matkan päässä, samoin bussiasemat ja parkkitalo. Malmitalon vieressä sijaitsevat myös Malmin uimahalli, Malmin virastotalo ja Stadin ammattiopiston Malmin toimipiste. Sekä Malmitalo että Stoa sijaitsevat kaupunginosan keskellä, helposti saavutettavassa ja melko näkyvässä paikassa.

Myös Kanneltalo ja Vuotalo sijaitsevat hyvien liikenneyhteyksien lähellä. Vuotalo on Vuosaaren metroaseman ja kauppakeskus Columbuksen vieressä, Vuosaaren lukion ja Vuosaaren urheilutalon välissä, aivan Vuosaaren keskustassa. Talon sisäänkäynti on sijoitettu vastapäätä Vuosaaren lukiota, jolloin talon takaosa katsoo kohti metroasemaa ja kauppakeskusta.

Kanneltalo sijaitsee aivan Kannelmäen rautatieaseman vieressä, Sitratorin laidalla. Kanneltalon ympäristö koostuu asuinkerrostaloista, parkkipaikasta ja taloa ympäröivistä kävely- ja autoteistä. Talo on rakennettu kolmeen kerrokseen, joista pohjakerros sijaitsee torin tasalla. Kanneltalo on alueellisista kulttuurikeskuksista ainoa, jonka lähellä ei sijaitse merkittävää kaupallista keskittymää. Kannelmäen alueen kaupalliset palvelut ovat keskittyneet kaupakeskus Kaareen Kehä 1:en viereen, noin kilometrin päähän Kanneltalosta.

8. Ei-kävijästä osalliseksi - Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Toim. Arto Lindholm. Humanistinen korkeakoulu.

9. Lähde 23.2.2018 <http://www.uuttahelsinki.fi/fi/malminlentokentanalue>

10. Lähde 23.2.2018 <http://www.uuttahelsinki.fi/fi/uutiset/2017-09-29/vuosaaren-uusi-urbaani-keskusta-kotejareilulle-3-000-asukkaalle>

11. Malmille on laadittu Pekanraitin ja Ala-Malmin torin yleissuunnitelma vuonna 2013: https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/julk_2013-1.pdf Pekanraitti

12. Lähde 23.2.2018 <https://eastonhelsinki.fi/tietoa-eastonista/>
Lähde 23.2.2018 <https://yle.fi/uutiset/3-9891171>

13. Kannelmäessä on jo osin toteutunut vanhan ostoskeskuksen muutostyö ja Kuninkaantammen asuinalueen rakentaminen, mutta ne eivät vaikuta olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen.

Kaupunginosat

Alueina Kannelmäki, Vuosaari, Itäkeskus ja Malmi muistuttavat toisiaan sikäli, että ne sijaitsevat noin puolen tunnin matka-ajan päässä Helsingin keskustasta, pääosin Kehä 1:n varrella. Kaupunginosat ja alueet ovat keskenään melko erilaisia.

Malmi liitettiin Helsinkiin vuoden 1946 suuressa alueliitoksessa ja asutuksen historia ulottuu aina 1500-luvulle asti. Nykyään Malmilla on sekä kerrostaloasuntoja että pientaloasutusta ja melko kerroksellinen talokanta 1900-luvun alusta nykypäivään. Alue muuttuu lähivuosina merkittävästi erityisesti Malmin lentokentän kehityksen ja muiden uusien asuinalueiden kaavoituksen kautta, jolloin Malmille muuttaa seuraavien vuosikymmenten aikana noin 25 000 uutta asukasta⁹

Itäkeskus on rakennettu pääosin sotien jälkeen. Alueella on sijainnut huvilarakennuksia ja tiloja, esimerkiksi Puotilan kartano. Puhekielessä Itäkeskus viittaa pääasiassa Itäkeskus kauppakeskukseen. Lähimmät yli 5000 asukkaan asuinalueet sijaitsevat Myllypurossa, Puotilassa, Kontulassa, Vesalassa, Mellunmäessä, Herttoniemessä, Vartioharjussa ja Roihuvuoressa. Itäkeskukseen on suunnitteilla täydennysrakentamista.

Vuosaari on selvästi rajautuva kaupunginosa, jonka asukkaat käyttävät paljon lähipalveluitaan ja liikkuvat oman asuinalueensa sisällä. Talokanta ulottuu 1960-luvulta nykypäivään. Vuosaaren keskustaan suunnitellaan laajamittaista uudistamishanketta¹⁰. Vuosaaren uusi rahtisatama avattiin vuonna 2008. Vuotalon ympäristöön suunnitellaan laajamittaista uudistamishanketta. Vuoteen 2050 mennessä Vuosaareen on suunnitteilla 15 000 uutta asukasta.

Kannelmäki on alueena monimuotoinen ja sen rakennuskanta on pääosin 1950- ja 1970-luvuilta. Palveluiden järjestämisen näkökulmasta haasteena on selkeän keskustan puuttuminen ja kaupunkiympäristön yleinen rappeutuminen. Erityisen selvästi puutteellinen ylläpito on havaittavissa Kannelmäen rautatieasemalla ja Sitratorilla. Vastaavia kaupunkiympäristön viihtyisyyteen ja turvallisuuteen liittyviä ongelmia on nähtävissä myös muissa kaupunginosissa, kuten Malmilla ja Itäkeskuksessa¹¹.

Vuosaareissa, Malmilla ja osin myös Itäkeskuksessa¹² on toteutumassa laajamittaisia muutoksia alueen rakenteeseen ja palvelukeskittymien sijaintiin, jotka vaikuttavat myös alueellisten kulttuurikeskusten toimintaan. Kannelmäen osalta tällaisia kaupunkirakenteen muutoksia ei ole tiedossa¹³.

Esitystilat ja galleria

Jokaisessa talossa on vähintään yksi korkeatasoinen esityssali tai konserttisali. Kanneltalon 235-paikkainen sali vertautuu akustiikaltaan esimerkiksi Musiikkitalon Black Box -tilaan. Malmitalolla on kaksi esityssalia, joista pienempään on toteutettu digitaalinen elokuvatekniikka. Malmisalissa on 200 paikkaa ja muunneltavassa elokuvasalissa 120 paikkaa.

Myös Stoassa on kaksi esityssalia. Stoaan 240-paikkainen Teatterisali on niin sanottu musta laatikko, ”black box”. Teatterisali sopii erityisen hyvin tanssi-, sirkus- ja teatteriesitysten käyttöön ja se toimii erinomaisesti myös sähköisesti vahvistettujen konserttien järjestämisessä. Musiikkisalissa on 74-paikkainen, nouseva ja sisäänvedettävä katsomo. Sali sopii pienimuotoisiin teatteri- ja tanssiesityksiin, konsertteihin sekä kokouksiin, seminaareihin ja koulutustilaisuuksiin ja se on osin palveluiden yhteiskäytössä.

Vuosalin katsomossa on 320 paikkaa sekä mahdollisuus 75 lisätuolille. Sali on muodoltaan kolmion mallinen. Katsomo on mahdollista työntää kokoon, jolloin lattiatasoon saadaan mahtumaan 220 istumapaikkaa pöytineen. Vuosali, kuten muut Vuotalon tilat, on jyvitetty talossa toimivien eri hallintokuntien kesken.

Salien lisäksi esityksiä ja tapahtumia järjestetään talojen auloissa, kahviloissa kuten Kanneltalon kahvilan stagella, ulkona, nuorisotalossa tai kirjaston ja työväenopiston tiloissa.

Alueellisten kulttuurikeskusten galleriat ovat pääsääntöisesti yhden tilan kokonaisuuksia, mutta Stoassa järjestetään näyttelyitä myös toisen kerroksen parvigalleriassa. Myös muissa taloissa taidenäyttelyt tai tapahtumiin liittyvät materiaalit levittäytyvät usein auloihin tai kulkuväylille. Gallerioissa on tilaa sekä ripustuksille että veistoksille. Taidegallerian toteutustapa vaihtelee alueellisten kulttuurikeskusten valilla. Osassa galleriatoimintaa organisoii kulttuurituottaja, osassa toiminta on ulkoistettu esimerkiksi taideseuralle. Näyttelyitä on toteutettu yhteistyössä muun muassa Helsingin taidemuseon kanssa. Helsingin taidemuseo on toteuttanut myös esitys-, kurssi- ja taidekasvatuspalveluita¹¹.

Kahvila ja muut palvelut

Kaikissa alueellisissa kulttuurikeskuksissa toimii kahvila tai ravintola, narikka-palvelut, esitysten yhteydessä avoinna oleva lipunmyynti ja oheispalvelut, kuten asiakas-wc, lastauslaituri, tarvittavat varastot ja esitystekniset tilat.

Asiakkaiden näkökulmasta nämä palvelut muodostavat tärkeän osan käyntikokemuksesta. Niiden merkitys satunnaiskävijöiden houkuttelemiseksi on suuri.

Stoassa ja Kanneltalossa toimii alueen nuorisotalo. Esimerkiksi Kannelmäen nuorisotalossa on liikunta/tanssisali, jolla on pieni näyttämö, pelihuone, oleskelutilaa, keittiö ja toimistohuoneita. Nuorisotalon yhteydessä toimii myös Värkkäämö, nuorille suunnattu kädentaitojen ja kuvataiteen työskentelytila.

Pääsääntöisesti talot ovat esteettömiä. Taloihin on toteutettu myös induktiosilmukka ja inva-parkkipaikkoja.

Kanneltalo 2017	Esitys- tai kurssimäärä	Käyntikerrat	Kävijät
Salit	161	19034	
Vuokratuotanto %	27	5375	
Oma tuotanto %	43	24492	
Yhteistuotanto %	30	50800	
Ulkona	38	3605	
Esitykset yhteensä	238		
Galleria	13		
Kurssit (yleiset kulttuuripalvelut)	112		1305
Kirjaston käyttö		168686	
Työväenopiston kurssit	317		4108
Työväenopiston opetustunnit (määrä)	5397		
Käyttöpäivät	239		

Malmitalo 2017	Esitys- tai kurssimäärä	Käyntikerrat	Kävijät
Salit	425	40641	
Vuokratuotanto %	22		
Oma tuotanto %	57		
Yhteistuotanto %	21		
Ulkona	22	2176	
Esitykset yhteensä	340	43490	
Galleria	31	48489	
Kurssit (yleiset kulttuuripalvelut)	147	5480	3030
Kirjaston käyttö		288927	
Työväenopiston kurssit	603		9056
Työväenopiston opetustunnit (määrä)	11831		
Käyttöpäivät	259		

Stoa 2017	Esitys- tai kurssimäärä	Käyntikerrat	Kävijät
Salit	230	19233	
Vuokratuotanto %	14		
Oma tuotanto %	37		
Yhteistuotanto %	49		
Ulkona	35	4285	
Esitykset yhteensä	279	22035	
Galleria	23	42897	
Kurssit (yleiset kulttuuripalvelut)	106	3421	1637
Kirjaston käyttö		426289	
Työväenopiston kurssit	672		8689
Työväenopiston opetustunnit (määrä)	11485		
Käyttöpäivät	273		

Vuotalo 2017	Esitys- tai kurssimäärä	Käyntikerrat	Kävijät
Salit	211	22853	
Vuokratuotanto %	9		
Oma tuotanto %	45		
Yhteistuotanto %	45		
Ulkona	8	3093	
Esitykset yhteensä	233	23060	
Galleria	7	29250	
Kurssit (yleiset kulttuuripalvelut)	105	5234	1532
Kirjaston käyttö		382295	
Työväenopiston kurssit	189		3071
Työväenopiston opetustunnit (määrä)	5117		
Käyttöpäivät	234		

Opetus-, kurssi- ja kokoustilat

Erityisesti työväenopistolla on jokaisessa alueellisessa kulttuurikeskuksessa monipuoliset opetustilat. Niihin kuuluu myös tietyille taidelajille omistettuja tiloja kuten piirustusluokka, kutomo tai musiikkiluokka.

Kanneltalossa on 114-paikkainen auditorio työväenopiston toimintaan ja kirjaston monitoimitila, joita on mahdollista käyttää opetukseen ja pienimuotoisiin tapahtumiin ja kokouksiin. Nuorten taidetila Värkkäämö toimii Kannelmäen nuorisotalon yhteydessä talon pohjakerroksessa. Nuorisotalo on myös järjestöjen käytössä.

Malmitalossa on taidekasvatukseen sopivia tiloja erityisen paljon, kuten tanssiali, käsityötaitojen luokka, kuvataideluokka ja valokuvausluokka. Lasten ja nuorten taidekasvatusta järjestävät talon yhdistys- ja yritystoimijat kuten Helsingin tanssiopisto, Pohjois-Helsingin kuvataidekoulu, Pohjois-Helsingin musiikkiopisto ja Taito- ja käsityökoulu Helsky sekä yleiset kulttuuripalvelut. Asiakkaille varattavia kokoustiloja on kaksi.

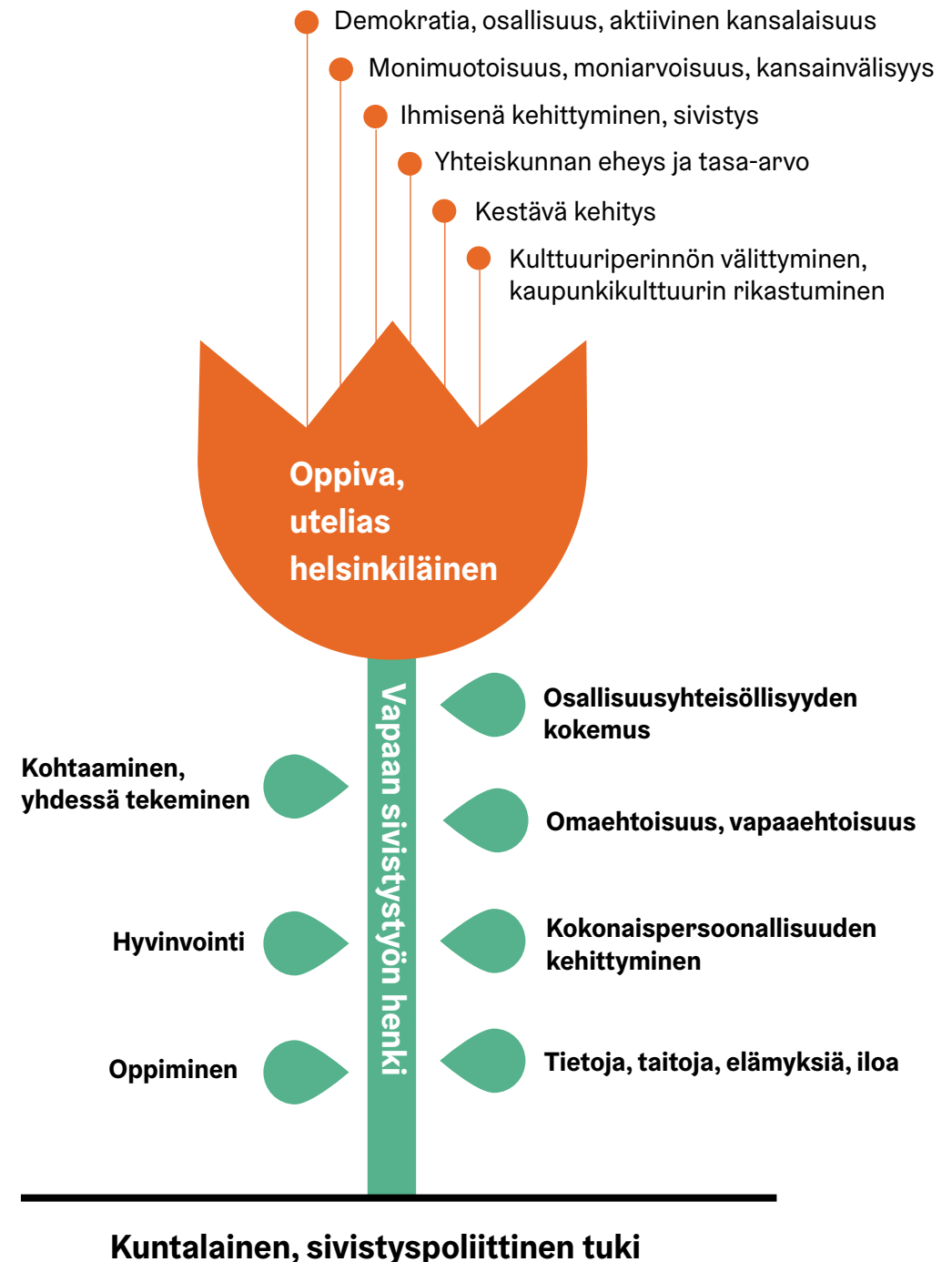
Stoassa on yhteensä neljä asiakkaille varattavaa kokoustilaa (kaksi kirjastossa, kaksi yleisten kulttuuripalveluiden kautta varattavissa). Itäkeskuksen nuorten toimintatalo Kipinässä toteutetaan järjestökäyttöä päiväsaikaan.

Vuotalossa on kaksi varattavaa kokoustilaa kirjastossa. Talossa toteutetaan yhteiskäyttöä ateljeetilan, keramiikka- ja musiikkiluokkien kohdalla, joissa toimivat mm. Itä-Helsingin musiikkiopisto ja Helsingin kuvataidekoulu.

Työväenopisto antaa monipuolista taidekasvatusta yli 16-vuotiaille sekä aikuisten taiteen perusopetusta. Työväenopiston toiminnasta merkittävä osa, yli kolmasosa toteutetaan alueellisissa kulttuurikeskuksissa. Toiminta jakautuu niin, että noin kolmannes on kieliä ja tietoaineita (vieraat kielet, suomi toisena kielenä, yhteiskunnalliset aineet ja luonto ja ympäristö), toinen kolmannes taitoaineita (käsityö, ict, liikunta ja hyvinvointi, kotitalous) ja kolmas kolmannes taideaineita (kuvataide, musiikki, teatteri ja kirjallisuus sekä mediataide). Tärkeä osa työväenopiston toimintaa ovat erilaiset avoimet oppimismahdollisuudet, esitykset, näyttelyt ja tapahtumat, jotka täydentävät alueellisten kulttuurikeskusten ammattitaitojen tarjontaa. Tavoitteena on laaja, monipuolinen ja korkeatasoinen opetustarjonta, joka tukee ihmisen kokonaisvaltaista kehittymistä. Opetus vaihtelee tavoitteeltaan, muodoltaan ja kestoaltaan: se voi olla kertaluontoja, intensiivikursseja tai koko opetuskauden kestäviä kursseja.¹⁴

Arbis Östra antaa ruotsinkielistä vapaan sivistystyön opetusta Stoan tiloissa.

14. Lisäksi alueellisissa kulttuurikeskuksissa toimii ruotsinkielinen työväenopisto Arbis

Helsingin työväenopiston toiminnan ideologia:

- Toiminnan tavoite
- Opetuksen tavoitteet yksilön tasolla
- Opetuksen tavoitteet yhteiskunnan tasolla
- Varressa ja maassa toiminnan perusta

Työväenopiston hallinnoimat tilat kulttuurikeskuksissa

	Kanneltalo	Malmitalo	Stoa	Vuotalo
Esityssalit	1			
Ict-luokka	1	1	1	1
Kielistudio		1	1	
Kotitalous	1	1	1	
Kuvataide	1	5	2	2
Käsityö	1	4	1	2
Liikunta				
Luentosalit		1	1	
Musiikki	1	1	1	1
Yleisluokka	1	2	5	1

Esitystuotannon prosessi kulttuurikeskuksissa

Alueellisten kulttuurikeskusten kulttuurituotannot jakautuvat esitysten, tapahtumien, taidekasvatuksen ja näyttelyiden kesken. Stoassa ja Vuotalossa on myös huomioitu alueen ruotsinkielinen vähemmistö sekä kulttuurien moninaisuus tuotantoprosesseineen, verkostoineen ja tuottajineen. Yleisten kulttuuripalveluiden tuotantotiimi vastaa alueellisten kulttuurikeskusten saliesitysten ja gallerioiden ohjelmiston suunnittelusta, koordinoinnista ja käytännön toteutuksesta. Tiimiin kuuluvat talon johtaja, omiin erityisaloihinsa perehtyneet tuottajat sekä esitystekninen henkilökunta. Tuotannollista palvelupolkua täydentävät lipunmyyjät, vahtimestarit sekä naulakkotyöntekijät. Esityksiin liittyvästä väliaikatarjoilusta vastaavat talojen kahvila-ravintolat. Keskeinen esityksiin liittyvä ydinpalvelu, markkinointiviestintä, on siirtynyt pois taloista ja toteutetaan keskitetysti "etätyönä". Kulttuurituottajan tehtäviin kuuluu sisältöjen kehittäminen sekä tuotantoihin kiinteästi liittyvä budjettityöskentely. Talous antaa reunaehdot salien ohjelmiston eri tuotantomuotojen palapeliin. Toisiaan täydentävät omat, yhteis- ja vuokratuotannot. Ohjelmistoon saadaan ehdotuksia taidekentältä, yhteisöiltä ja asukkailta.

Syntyvää ohjelmistoa täydennetään esityksillä, jotka sopivat kauden kokonaisuuteen, eri kohderymille ja mahdollistavat monipuolisen ohjelmatarjonnan. Kullakin kulttuurikeskuksella on oma profiilinsa ja painotuksensa, mutta kaikissa tuodaan esiin monipuolisesti eri taidemuotoja. Festivaalien ja vuokraajien tarjonta vaihtelee taloittain ja kausittain. Toisissa taloissa (esim. Stoa) painottuvat vuosittain toistuvat festivaalit ja kantaesitykset. Toisissa taloissa, kuten Vuotalossa, on enemmän yhden illan "pistokeikkoja", jotka rakennetaan ja puretaan saman päivän aikana.

Esityksiä toteutetaan myös talojen ulkopuolella, usein yhteisöllisesti. Stoa aukion peruskorjauksen ja sen uusien toiminnallisten elementtien myötä itä-helsinkiläiset saavat uuden, yhteisöllisen tilan, jossa on esityksiin ja toimintaan suunniteltu infrastruktuuri.

Taidekasvatuksesta vastaavan tuottajan työkenttään kuuluvat lasten ja nuorten taidekasvatukseen liittyvät kurssit, työpajat, esitykset ja tapahtumat. Alueiden koulujen kanssa on vakiintunut tiivis yhteistyö. Alueellisten kulttuurikeskusten tuottajat solmivat aktiivisesti verkostoja alueen taide- ja asukasyhteisöön.

Käyntimäärät ja niiden seuranta

Alueellisissa kulttuurikeskuksissa toimivilla palveluilla ei ole yhtenäisiä tilastointikäytäntöjä. Käyntitietoja seurataan uloskäyntien yhteyteen sijoitettujen kävijälaskureiden perusteella, mutta niiden tiedot eivät ole kattavia¹⁵. Kirjaston aikasarjat tarjoavat tietoa useilta vuosikymmeniltä. Niiden perusteella voidaan todeta, että alueellisen kulttuurikeskuksen perustaminen lisää kirjaston käyttöä vähintään kolminkertaisesti suhteessa aiempaan, jolloin alueella toimi lähikirjasto. Yleisten kulttuuripalvelujen esitys-, taidekasvatus- ja galleriatoiminnan alueellisena lähtökohtana oli täydellinen palveluaukko.

Palvelujen keskittäminen ja yhdistäminen on muuttanut asiakkaiden käyttäytymistä ja lisännyt huomattavalla tavalla vapaa-ajan ja kulttuurin palvelutarjontaa esikaupunkialueilla. Kirjaston käyttö on lisääntynyt pysyvästi alueellisten kulttuurikeskusten vaikutuksesta. Tarkkaa tietoa käyntien jakautumisesta alueellisissa kulttuurikeskuksissa toimivien palvelujen välillä ei ole saatavilla. Yleisten kulttuuripalveluiden ja kirjastojen kävijätilastoinnin perusteella voidaan kuitenkin olettaa, että kirjasto on melko suuri tekijä talojen päivittäisasioinnissa. Myös työväenopiston kurssit ovat työväenopiston tilastoinnin mukaan merkittävä tekijä kokonaisuudessa. Esitysten kävijämäärä vaihtelee kausittain ja on arviolta 2–15 % suhteessa talon kokonaiskäyntimäärään. Galleriakäyntien osuus on noin 10–20 % kokonaiskäyntimäärästä. Varsinaisen esitystoiminnan lisäksi salit toimivat paikallisten taiteilijoiden harjoittelupaikkana ja tietenkin esitystekniikan rakentamisen paikkana. Näitä varsinaisen esitystoiminnan ulkopuolelle jääviä toimintoja ei tilastoida systemaattisesti. Kokonaan kaupungin palveluiden tilastoinnin ulkopuolelle jää yksityisten toimijoiden taloihin tuottama toiminta¹⁶.

Uutta tietoa

Vuonna 2017 käyttöön otettu kävijälaskuriohjelma seuraa alueellisten kulttuurikeskusten käyntien toistuvuutta ja kestoa. Lokakuun 2017 perusteella näyttää siltä, että esimerkiksi Malmitalolla kolmasosa kävijöistä käy talossa vähintään kerran viikossa. Keskimääräinen käynnin pituus on noin puoli tuntia. Jatkossa sekä käytön pituutta että toistuvuutta voidaan seurata tarkemmin ja verrata talojen välillä. Syksyn 2017 otoksen perusteella ei voida vielä tehdä varsinaisia johtopäätöksiä.

15. Kävijälaskureita ei ole sijoitettu kaikille uloskäynneille.

16. Tämä tilastotieto on mahdollista hankkia nykyisten kumppanuuksien perusteella. Alueellisissa kulttuurikeskuksissa toimii vakituisesti useita taideoppilaitoksia, kuten Helsingin ja Pohjois-Helsingin kuvataidekoulu, Itä-Helsingin musiikkiopisto, Pohjois-Helsingin musiikkiopisto ja Helsingin tanssiopisto.

Käyntitiedot

Kirjastojen käyntimääristä on saatavilla vertailukelpoista aineistoa useilta vuosikymmeniltä. Esimerkiksi Stoassa toteutuu vuosittain noin 425 000 kirjastokäyntiä, jonka perusteella Itäkeskuksen kirjasto on yksi Helsingin vilkkaimmista kirjastoista. Yksittäisten kävijöiden määrää tai käytön toistuvuutta ei kuitenkaan tiedetä.

Alueellisten kulttuurikeskusten vaikutus kirjastokäynteihin

Kirjaston käyntitietojen aikasarjoista voidaan selvästi erottaa, millaisia vaikutuksia palveluja yhdistäneiden alueellisten kulttuurikeskusten avaamisella on ollut kirjaston käyttöön. Esimerkiksi Kanneltalossa ja Malmitalossa kirjastokäynnit kolmikertaistuivat alueellisen kulttuurikeskuksen avaamisen myötä, vaikka kaupunginosassa toimi jo ennestään lähikirjasto. Palvelujen keskittäminen ja yhdistäminen siis selvästi muutti asiakkaiden käyttäytymistä.

Vastaava ilmiö toistui myös 2000-luvun alussa, kun Vuotalo avattiin. Kirjaston käynnit nousivat pysyvästi noin 300 % suhteessa erilliseen lähikirjastoon. Alueellisen kulttuurikeskuksen avaamisella on siten ollut huomattava ja positiivinen vaikutus alueen kulttuuri- ja vapaa-ajan tarjontaan sekä tilanteeseen, jossa lähikirjasto toimii omana yksikkönään.

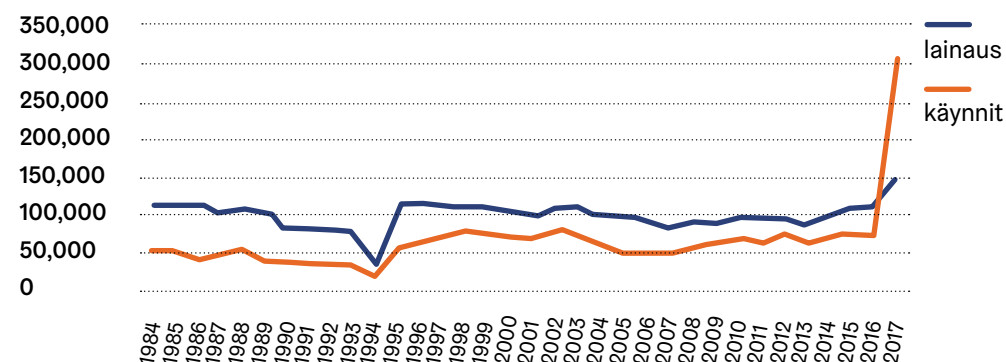
Kirjastokäyntien kehittyminen viime vuosina

Alueellisen kulttuuritalon perustaminen on pysyvästi lisännyt alueen kirjaston käyttöä. Tällä hetkellä kirjaston käyntimäärät ovat kuitenkin laskussa Kannelmässä ja Malmilla. Vuonna 2017 Kannelmäen kirjastossa oli noin 170 000 käyntiä vuodessa, kun ennen Kanneltalon avaamista käyntejä lähikirjastossa oli noin 70 000. Parhaimmillaan Kanneltalon kirjastossa on toteutunut noin 250 000 käyntiä vuodessa. Käyntimäärän lasku on siten melko huomattava suhteessa huippuvuosiin.

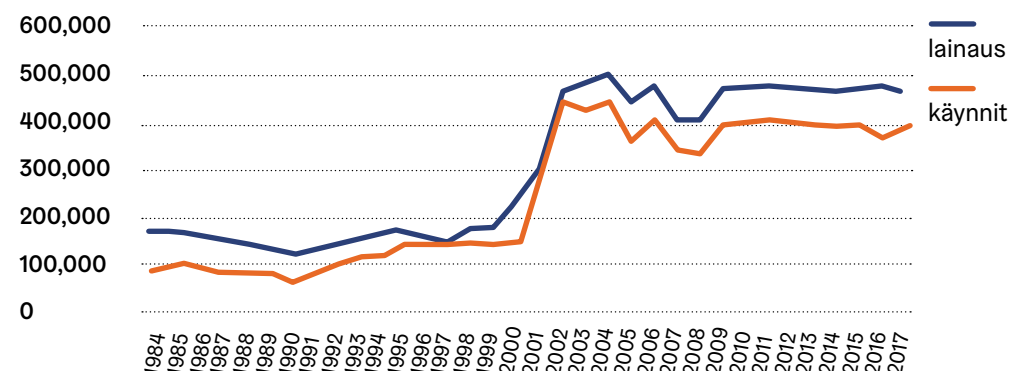
Alueellisten kulttuurikeskusten välillä ei ole merkittäviä eroja esitystoiminnan houkuttelevuuden, resurssien tai tilojen välillä. Selittäviä tekijöitä tälle kirjaston käyntimäärän laskulle voivat olla esimerkiksi sijainti alueella tai päivittäisasiointin kulkureitit. Kannelmäen alue on ainoa, jossa läheinen yhteys alueen kulttuurikeskuksen ja kaupallisten palveluiden keskittymän välillä ei toteudu. Toisaalta Malmin kirjaston käytön vähenemistä ei selitä sijainti alueella tai muutokset kaupallisen keskittymän sijainnissa.

Yleisesti ottaen kirjastokäyntien huippuvuodet osuvat 2000-luvun alkuun, jolloin Malmin kirjastossa toteutui yli 400 000 ja Itäkeskuksen kirjastossa yli 600 000 käyntiä vuodessa. Muutamien lähikirjastojen käyntimäärät ovat pudonneet näistä vuosista 20-30 %, mutta joidenkin lähikirjastojen käyntimäärät ovat kääntyneet kasvuun aivan viime vuosina. Osa pudotuksesta selittyy uusien, asiakkaita lähempänä olevien lähikirjastojen avaamisella. Malmin ja Kannelmäen kirjastojen kohdalla käyntimäärän lasku ajoittuu viimeisen 5-10 vuoden ajalle, siinä missä Vuosaaren ja Itäkeskuksen kirjastoissa viime vuosien käyntimäärät ovat pysyneet tasaisena.

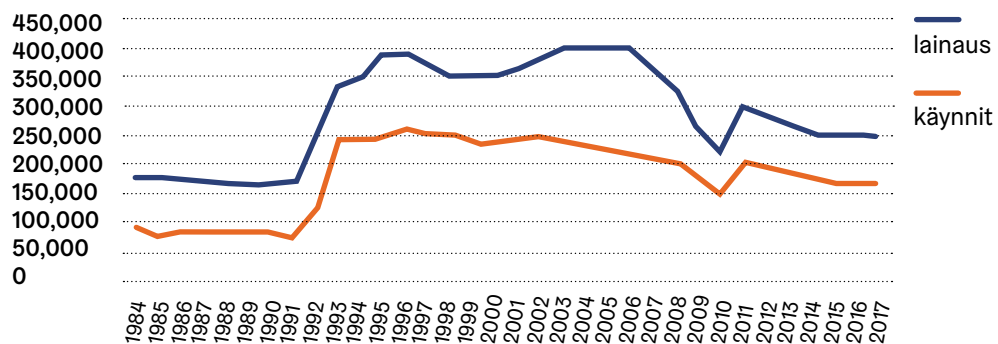
Vuotalo

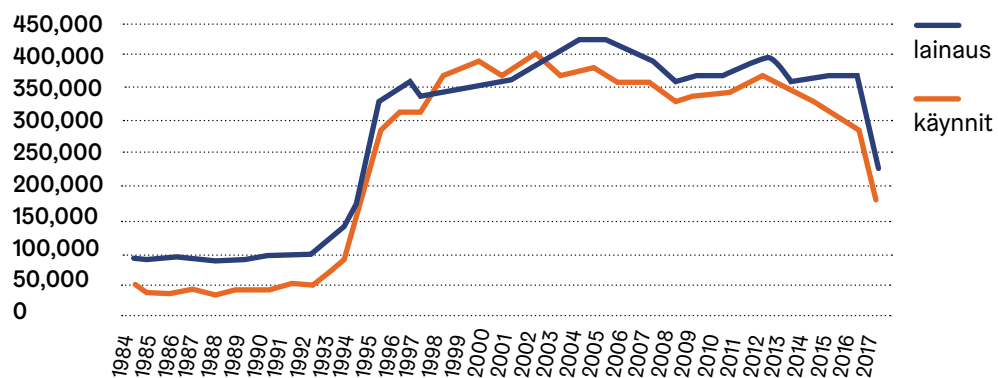
Kanneltalo

Malmitalo

Stoa

Esityksiin ja tapahtumiin liittyvä tieto

Esitysten tilastointi on perustunut esitysten määrään, salin käyttöasteen arviointiin ja esitysten katsojamääriin (myytyt liput). Esitystoiminnan painotukset vaihtelevat alueellisten kulttuurikeskusten välillä riippuen arkkitehtuurista kuten salien määrästä ja soveltuvuudesta eri taidelajeille. Varsinaisen esitystoiminnan lisäksi salit toimivat paikallisten taiteilijoiden harjoittelupaikkana ja esitystekniikan rakentamisen paikkana. Näitä varsinaisen esitystoiminnan ulkopuolelle jääviä toimintoja ei tilastoida systemaattisesti, mistä syystä salien käyttöaste on vaikuttanut melko huonolta. Todellisuudessa salit ovat käytössä 80–90 % aukiolotunneista eli niiden käyttöaste on erinomainen. Talojen välillä on myös eroja siinä, kuinka paljon ne toteuttavat kantaesitystoimintaa ja mikä osa niiden toiminnasta on tuotettu kaupungin kulttuurituottajien panoksella, mikä osa on vuokra- tai yhteistuotantoa. Näille mittareille ei ole asetettu reuna- ehtoja tai tavoitteita. Omatuotanteiseen ohjelmistoon on käytössä varsin rajallisesti resursseja ja yhteistuotannot ovat siksikin vallitsevassa roolissa.

Kirjastotapahtumien määrä 2017

	Itäkeskus	Kannelmäki	Malmi	Vuosaari
Kirjallisuus	75	56	32	5
Lukupiiri	12	20		11
Satutuokio	46	37	43	32
Kuvataide/musiikki/elokuva/teatteri	7	2	5	1
Askartelu/tekeminen	32	1	10	45
Mediakasvatus	25	10		17
Pelit	1		2	6
Tieto/taito/harrastukset	3	4	11	9
Tietotekn./laitteet	30	1		16
Yhteisöllinen	66	29	21	55
Muu	11	1	1	8
Yhteensä	308	161	125	250

Tietoa kävijöiden taustasta

Alueelliset kulttuurikeskukset houkuttelevat kävijöitä sekä lähialueilta että ympäri pääkaupunkiseutua. Erityisesti Stoa kävijät tulevat laajasti koko itäisen Helsingin alueelta, myös itäisestä kantakaupungista. Valtaosa esitysten kävijöistä ei asu alueellisen kulttuurikeskuksen lähellä¹⁷.

Poikkeuksen muodostaa Vuotalo, jonka käyttäjistä valtaosa asuu Vuosaaren alueella. Syynä tähän on todennäköisesti alueen sijainti suhteessa koko kaupunkiin ja lähipalveluiden toimivuus kokonaisuudessaan alueella. Vuosaari on myös asukasmäärältään ja pinta-alaltaan suurempi kuin moni muu Helsingin kaupunginosa.

Kirjastojen ja työväenopiston kävijyyteen sukupuolella on merkitystä. Työväenopiston kurssilaisista 75-80 % on naisia. Kirjaston osalta naisten yliedustus näkyy ennen kaikkea lainauspalveluissa, mutta muita palveluita kuten lehtien lukua, työtiloja ja työvälineitä käyttävät jopa enemmän miehet.

Yleisesti kulttuurin kuluttaminen ei Helsingissä painotu tiettyyn sukupuoleen. Läntisessä Helsingissä sukupuoli vaikuttaa vähän alueellisen kulttuurikeskuksen käyttöön, itäisessä Helsingissä ei lainkaan.¹⁸

Kirjastopalveluiden maantieteellisen tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että alueellisten kulttuurikeskusten kirjastot houkuttelevat myös sellaisia kävijöitä, jotka asuvat lähempänä jotain toista kirjastoa. Tämä näkyy esimerkiksi Itäkeskuksen kirjastossa, jonka kävijöistä selvä osa tulee Herttoniemestä tai Malmin kirjastossa, jota käyttävät myös Tapanilan ja Pukinmäen kirjaston lähellä asuvat asiakkaat.

Vuonna 2014 Vuotalossa, Stoassa ja Kanneltalossa toteutettiin eikävijätutkimus *Eikävijästä osalliseksi - Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla*, joka perustui puhelinhaastatteluihin ja asiakashaastatteluihin tiloissa¹⁹. Tutkimuksen perusteella tiedetään, että alueellisten kulttuurikeskusten käyttöön ei vaikuta asiakkaan tulo- tai koulutustaso. Alueelliset kulttuurikeskukset ovat täten onnistuneet tarjoamaan kulttuuria, taidetta ja sivistystä laajalle yleisölle poikkeuksellisella tavalla.

Saavutettavuus vaikuttaa koko talon toimintaan. Lippujen hinnoittelussa ja ohjelmistovalinnoissa toteutetaan matalan kynnyksen periaatetta. Ohjelmistoa pyritään tarjoamaan erityisesti perheille tai maahanmuuttajille. Asiakkaat käyttävät palveluja enemmän, jos niitä voi käyttää yhdessä ystävän tai perheen kanssa. Myös taloissa toimivien kahvila- ja ravintolapalveluiden hintataso on kohtuullinen.

Humanistisen ammattikorkeakoulun (HUMAK) toteuttama ei-kävijätutkimus koski kaikkia alueellisten kulttuurikeskusten palveluita ja on keskeinen väline niiden vaikuttavuuden ymmärtämiseen. Tutkimuksessa todetaan myös seuraavaa:

- Nuorten palveluiden tunnettuus aikuisväestön kohdalla on huono
- Kirjasto tunnetaan parhaiten alueellisen kulttuurikeskuksen palveluista
- Tiedotus on keskeinen käyttäjien toivoma parannuskohde
- Alle 60-vuotiaiden keskeisin tiedonsaantikanava on sosiaalinen media. Sen sijaan yli 60-vuotiaat seuraavat ainoastaan printtimediaa kuten sanomalehtiä, esitteitä tai painettuja mainoksia.
- Asiakkaat kävisivät enemmän kulttuuritapahtumissa, jos niihin voisi tulla ystävän tai perheenjäsenen kanssa. Muilla asioilla kuten hinnoittelulla oli melko vähän vaikutusta käytön lisääntymiseen.
- Nuoret aikuiset ovat erityisesti läntisen Helsingin alueella suurin kasvupotentiaaliryhmä, jos kävijyyttä tarkastellaan ikäkausissa
- Asiakkaiden mukaan lipun hinnalla on melko vähäinen merkitys kävijyydelle
- Kulttuurikeskusten välittömän ympäristön laatu vaikutti suoraan kävijyyteen. Erityisesti nousi esille Kannelmäen Sitratorin rähjäisyys ja turvattomuus.
- Ohjelmisto vaikutti nuorten kävijyyteen suoraan, mutta työikäisille ohjelmistolla oli melko vähäinen merkitys
- Osalle tutkimukseen osallistuneista sanalla ”kulttuuri” oli negatiivinen merkitys
- Alle 6 % haluaa osallistua talojen toiminnan tuottamiseen tekijänä, tapahtumajärjestäjänä tai kehittäjänä, kuten asiakasraadın jäsenenä

17. Kanneltalon esitysten kävijöistä noin 30 % asuu lähialueella. Muissa taloissa lähellä asuvien kävijöiden suhteellinen määrä on vielä pienempi.

18. Eikävijästä osalliseksi - Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Toim. Arto Lindholm.

19. Eikävijästä osalliseksi - Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Toim. Arto Lindholm. Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Esitystoiminnan painotukset

Talojen välillä on jonkin verran eroja esitystoiminnan sisällöllisissä painotuksissa. Malmitalolla ja Vuotalolla järjestetään säännöllisesti elokuvatoimintaa (muissa taloissa satunnaisesti) ja ne toimivat alueensa elokuvateattereina. Malmitalo tunnetaan myös erinomaisena rytmimusiikin esitystilana. Stoa on profiloitunut tanssiin ja perheille suunnattuun ohjelmaan ja on kiinnittänyt myös huomiota monikulttuurisuuden toteutumiseen esitys- ja näyttelyvalinnoissa.

Vuotalon galleriassa tuotetaan vuosittain pari laajempaa yhteisöllistä prosessinäyttelyä. Näyttelyiden teema on sidoksissa alueeseen ja sen asukkaisiin. Näyttelyt kootaan kollektiivisesti eri toimijoiden kesken ja taidekasvatus on kiinteästi mukana näyttelyprosessissa. Osallisuus ja osallistavat menetelmät näkyvät erityisesti Vuotalon ja Stoa ohjelmistossa. Vuotalon asiakaskunta erottuu paikallisuudellaan muista taloista, ja tämä vaikuttaa myös ohjelmistoon.

Kanneltalo oli aiemmin painottunut klassiseen musiikkiin, mutta muutti koeluonteisesti ohjelmaprofiliaan 2010-luvulla teatteripainotteiseksi. Samalla esitysten täyttöaste nousi noin 25-40 %. Myös kirjastot ja työväenopisto järjestävät erilaisia tapahtumia. Esimerkiksi Kannelmäen kirjasto järjestää yli 100 tapahtumaa vuodessa. Näiden tapahtumien varsinainen sisältö ei tule esille tilasto-otannasta ja niihin kuuluvat sekä satutunnit, tiedonhaun opetus, novellikoukkutapahtumat kuin yhteistyötapahtumatkin.

Yhteistyö talojen sisällä

Alueelliset kulttuurikeskukset on perustettu vahvan yhteistyön ajatukselle ja kuten edellä todettu, yhdessä järjestetyt, tiettyyn paikkaan sidotut palvelut lisäävät kulttuuri- ja sivistyspalvelujen käyttöä. Yhteistyötä on toteutettu esimerkiksi johtotiimin, talotoimikunnan ja yhteisten tapahtumien kautta. Yhteistyö on perustunut talokohdaisiin käytäntöihin. Osassa taloista toimintaa on suunniteltu yhdessä vuositasona, esimerkiksi Vuotalon talotoimikunta on käsitellyt myös ohjelmistoon ja tapahtumiin liittyviä asioita ja Stoassa on järjestetty yhteisesti vuosittain toistuvia profiilitapahtumia. Työväenopisto toimii keskitetyn organisaation mallin mukaisesti, jossa johtajat ja vastuuhenkilöt on jaettu ns. matriisiin temaattisesti, esimerkiksi tietyn osaamisalueen tai painotuksen mukaan ja prosesseja johdetaan läpi organisaation.

Kirjastopalvelut, yleiset kulttuuripalvelut ja nuorisopalvelut toimivat alueellisen organisaation mallissa, jossa päätöksenteko on pyritty viemään lähelle toimipisteitä ja palvelut klusteroitu maantieteellisin perustein. Kummassakin mallissa on etunsa ja haasteensa. Alueellisten kulttuurikeskusten kannalta on keskeistä, miten nämä kaksi organisaatorakennetta sovitetaan toisiinsa. Nuorisopalveluiden, kirjastopalveluiden ja yleisten kulttuuripalveluiden tai Kuvan tukipalveluiden kuten viestintäyksikön alueorganisaatiomalli ei ole yhdenmukainen. Myös tämä edellyttää sen ratkaisemista, miten laadullinen yhdenmukaisuus ja vertailtavuus toteutetaan näistä rakenne-eroista huolimatta.

Case: Mennään jo naapuriin –näyttely

Stoassa on kaksi näyttelytilaa, kaksikerroksinen valoisa galleria sekä toisessa kerroksessa sijaitseva parvigalleria. Näyttelyitä koordinoi kulttuurituottaja. Galleriassa ja parvigalleriassa on vuosittain 20-25 näyttelyä ja kävijöitä noin 45 000. Näyttelyhaku on kaksi kertaa vuodessa. Talon toimijoista työväenopistolla, Arbiksella ja nuorten toimintatalo Kipinällä on vuosittain kullakin näyttely galleriassa. Stoa näyttelyt liittyvät talon muuhun ohjelmaan tai käsittelevät jotain ajankohtaisia teemaa, ja niihin on tuotu taidekasvatusta näyttelyä syventämään. Teemallinen ajattelu suunnittelussa tukee yhteistyötä naapureiden ja alueen eri yhteisöjen ja toimijoiden kanssa. Näyttelyissä on usein myös hyvä mahdollisuus tehdä yhteistyötä talon sisällä. Työväenopisto on tuonut avoimia työpajoja näyttelytilaan ja kirjasto on järjestänyt esimerkiksi Novellikoukku-iltoja näyttelytilassa.

Kevään 2018 päänäyttely ”Mennään jo naapuriin” syntyi kirjailija **Riina Katajovuoren** ja kuvittaja **Salla Savolaisen** samannimisen lastenkirjan (Tammi 2017) pohjalta. Näyttelyn ajankohta (22.2.–24.3.) osui sekä Bravo-lastenteatterifestivaalin että monikielisyttä juhlistavan Satakielikuukauden aikaan. Sekä lapset että monikielisyys olivatkin näyttelyn keskiössä. Kirjassa ja näyttelyssä esiteltiin Suomeen asettuneita lapsiperheitä, joilla on kulttuurista perimää monesta eri ilmansuunnasta. Lisäksi tilassa oli **Alejandro Olarten** ja **Outi Korhosen** ääni-installaatio, joka koostuu kehtolauluista kolmellakymmenellä kielellä. Itäkeskuksen kirjasto ja Monikielinen kirjasto varustivat näyttelyn erikielisillä lasten kuvakirjoilla. Näyttelyyn liittyi yleisten kulttuuripalveluiden järjestämää oheisohjelmaa, taiteilijatapaamisia ja työpajoja. Koko näyttelyn toinen kerros oli työpajatilaa, joka kasvoi näyttelyn aikana alueen koululaisten ja perheiden sana- ja kuvataidetyöpajojen tuotoksilla. Itäkeskuksen kirjaston suomen kielen keskustelupiirit ottivat näyttelyvierailun ohjelmaansa. Lisäksi kirjasto toi galleriaan Satukaravaani-hankkeensa puitteissa somalinkielisen ja arabiankielisen tuokion (Satukaravaani-hankkeessa tarjottiin Uudenmaan eri kirjastoissa omakielisiä satutunteja suurimmilla maahanmuuttajakielillä).

Kumppanuudet

Alueellisilla kulttuurikeskuksilla on satoja yhteistyökumppaneita: yhdistyksiä, taideyhteisöjä, taideoppilaitoksia, tuntiopettajia, esiintyjä, harrastajaryhmiä, kouluja, päiväkoteja tai asukkaita. Kumppanuustoiminta on keskeinen osa alueellisten kulttuurikeskusten kulttuurituottajien työtä ja tärkeä osa kaikkien niissä toimivien palvelujen toteuttamista.

Työryhmä selvitti, millaisia kumppaneita alueellisilla kulttuurikeskuksilla on ja millaisessa toimintaympäristössä ne toimivat. Toimintaympäristön osalta tuli esille, että useilla alueilla samankaltaisia palveluita tuotetaan alueellisten kulttuurikeskusten lisäksi muissa kaupungin palveluissa. Esimerkiksi sekä Malmin kirjasto (Malmitalossa) että Asukastalo Malmin toimintakeskus tarjoavat asiakastietokoneita ilmaiseksi käyttöön. Useimpien talojen vieressä toimii myös liikuntapalvelut, mutta tätä yhteyttä hyödynnettiin melko vähän.

Eniten kumppanuuksia syntyy seuraavien toimijoiden kanssa:

- Yhdistystoimijat
- Helsingissä toimivat (yksityiset tai kolmannen sektorin)
- Kulttuuripalvelut, taiteilijayhteisöt ja festivaalit

Muita kumppaneita olivat:

- Oppilaitokset ja koulut
- Taideoppilaitokset
- Muut kaupungin palvelut
- Asukasyhdistykset
- Lasten ja nuorten tukipalvelut

Melko vähän mainintoja saivat maahanmuuttajajärjestöt, median tai tiedonvälityksen toimijat (kuten lehdistö, bloggaajat), seurakunnat ja yhteiskunnallisen tuen palvelut (kuten D-asetat).

Osallisuus käytännössä

Kenelle taidetta tehdään? Mitä osallisuus merkitsee taiteen kontekstissa? Osallisuus voidaan nähdä jatkumona jo 1960-luvulla alkaneeseen keskusteluun taiteen hyödyllisyydestä ja taloudellisesta vaikuttavuudesta ja toisaalta kansalaisen oikeudesta kulttuuriin ja sivistykseen. Taide ja mahdollisuus sivistykseen on nähty yhteiskunnallisesti merkitsevinä esimerkiksi yksilön identiteetti-projektin, aktivoitumisen tai yhteiskuntarauhan näkökulmista. Kaikkien näiden arvojen ja uskomusten taustalla on näkemys, jonka mukaan taiteen saavutettavuus luo positiivisia vaikutuksia.

Esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön raportissa Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus²⁰ määrittellään, että saavutettavuus edistää osallisuutta (inkluusio). Helsingin kaupungin strategiakaudella 2017–2021 osallisuus on yksi keskeinen elementti, jonka vaikutukset näkyvät sekä palveluiden tuottajille eli kaupungin palveluorganisaatioille että asiakkaille. Alueellisten kulttuurikeskusten toiminnassa osallisuus on ollut osa päivittäistä toimintaa jo pitkään. Toiminnan lähtökohtana on saavutettavuus, palvelujen kohdentaminen tasapuolisesti kohderyhmille tulo- ja koulutustasosta huolimatta. Lisäksi alueelliset kulttuurikeskukset ovat toteuttaneet osallistavia tapahtumia, osallisuusprojekteja, -hankkeita, työkaluja ja -kokeiluja.

Asukasraadit

Asukasraateja on toiminut ainakin Malmitalolla ja Stoassa. Asukasraati toimi keskusteluyhteydessä talojen johdon kanssa ja osallistui talojen ohjelmiston ja palveluiden kehittämiseen. Raadissa oli tyypillisesti edustus paikallisesta asukasyhdistyksestä.²¹

Asiakkaiden ideoiden hyödyntäminen

Asiakkaiden ideat ja toiveet esimerkiksi tapahtumien sisällöstä otetaan huomioon. Esimerkkejä tästä ovat kirjastoissa toteutettu pehmolelujen yö tai Malmitalossa keväällä 2018 tuotettava Soturikissat-tapahtuma, jonka sisältöjen suunnittelussa on mukana paikallinen Soturikissat-kerho. Ideoita kerätään mm. asiakastytyväisyyskyselyn ja kaupungin palautejärjestelmän avulla tai Talo tavattavissa -päivinä. Asiakkaiden toiveita toteutetaan säännönmukaisesti esimerkiksi elokuvavalinnoissa, perhetapahtumissa ja ohjelmistovalinnoissa. Myös yhteistyö taiteilijoiden kanssa on vakiintunutta. Taiteilijat ehdottavat taidetuotantoja ja festivaaleja suoraan taloille.

20. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-278-4>

21. Ks. tarkemmin Marjo Haatainen 2012: Kansalaisosallistumisen kehittäminen Stoan ohjelmistosuunnittelu

Näyttelyt osallisuuden työvälineenä

Vuotalon osallisuustyö nivoutuu kiinteästi näyttelytoimintaan. Vuotalon gallerian prosessinäyttelyiden myötä syntyivät seuraavat elementit, jotka mahdollistavat osallisuuden liittämisen näyttelytuotantoon:

1. Näyttelyiden teema on sidoksissa alueeseen ja sen asukkaisiin.
2. Näyttelyt kootaan kollektiivisesti eri toimijoiden kesken ja näyttelyissä on mukana taiteilijaresidenssitoiminta.
3. Taidekasvatus on kiinteästi osa näyttelyprosessia.
4. Näyttelytilana toimi Vuotalon galleria ja teema voi laajeta talon pihalle tai jalkautua muualle Vuosaareen.
5. Näyttelytila toimii prosessitilana ja näyttelyaika on pitkä. Näyttelyiden eri teemoja käytetään tuotannollisina apuvälineinä myös Vuosalin esitystuotantoa suunnitellessa.

Osallisuuden muodot työväenopistossa

Työväenopisto selvittää monin tavoin kuntalaisten koulutustarpeita. Jokaisesta kurssista lähetetään kurssin osallistujille sähköinen kurssipalautekysely ja yleinen asiakaskysely tehdään vuosittain. Kurssi-ideoita kerätään myös sähköisellä kyselyllä. Säännöllisesti järjestetään Opistotreffit -kuntalaistapaaminen, jossa henkilökunta ja opiskelijat kohtaavat. Samoin opiskelijayhdistyksen kanssa tehdään kehittämissyhteistyötä. Lisäksi on kokeiltu kurssien suunnittelupajoja yhdessä opiskelijoiden kanssa esim. tietotekniikan opetuksessa. Kuntalaisten näkemyksiä on kerätty myös vapaasti kaupungilla esimerkiksi Stoaan ympäristössä.

Opiston tuntiresurssoinnissa on varattuna osallisuustunteja, joita eri oppiaineet voivat käyttää osallisuutta edistävien kurssien toteuttamiseen. Tällaisia kursseja on mm. erilaisiin tapahtumiin liittyvät kurssit ja ns. pop-up kurssit. Työväenopiston henkilöstöresurssoinnissa osallisuuden edistäminen on otettu huomioon perustamalla osallisuuden kehittämisestä vastaava suunnittelija-opettajan toimi 1.1.2018 alkaen. Osallisuus on kuitenkin myös kaikkien työntekijöiden tehtävä ja se on tarkoitus ottaa huomioon tehtävänkuvia kehittäessä.

OSALLISUUSMALLI / Vuotalon prosessinäyttelykonsepti

Projektin nimi:

Ihmisen mittakaava

Sea Change – Otto Karvonen (Vuotalossa maaliskuu-elokuu 2017)

Aula+ galleria sekä Mosaiikkitorin tapahtuma toukokuussa

Prosessinäyttelyn lähtökohta ja tavoite:

Näyttelyn teema koskettaa aluetta ja sen asukkaita

1) Vuosaaren keskusta on muutoksen pyörteissä tulevat 20 vuotta asemakaavoituksen myötä. Projektin tavoitteena muun muassa, että rakennetun ympäristön muutosprosessi saatetaan asukkaiden tietoisuuteen kysymällä: mitä työmaan alta lopulta kuoriutuu, mitä sieltä pitäisi kuoriutua, kenelle ja miksi? Pohditaan yhdessä vuosaarelaiden kanssa – millainen on ihmisen kokoinen kaupunki, millaisia ajatuksia liittyy muuttuvaan kaupunkikuvaan tai mistä rakentuu paikan identiteetti.

2) Lisätä alueen kiinnostavuutta taiteilijoiden silmissä => tavoite. Paikan identiteetin vahvistaminen. Vuotalon asiakkaat ovat vuosaarelaiset asukkaat ja helsinkiläiset taiteilijat. Tässä projektissa: **Otto Karvonen, Mikko Rimminen, Koko Hubara, Notkea Rotta, Eero Vakkuri ja Susanna Airaksinen** Vuotalon Ihmisen mittakaava-projektiin etsittiin residenssitaiteilija, joka lähtökohtaisesti on suuntautunut työskentelemään paikkasidonnaisesti ja alueen asukkaiden kera.

Kerätty asiakastieto:

Kerätty 94 teemakirjoitusta alueen asukkailta ” mikä on vuosaarelaisille asukkaille merkityksellistä” / tästä saturoitu tulokset.

Mitä tehtiin:

1. Muutostyöpajat koululaisille; sanataiteen keinoin etsittiin uhkia ja utopioita
2. Avoimet muutosleipomot asukkaille: paikallisten leipureiden kera leivottiin mm. maailman suuri vuosaarelainen leipä, niminäkkäreitä
3. Tapahtumapäivä Ihmisen mittakaava, jonka kokosivat paikalliset yhdistykset ja yhteisöt taiteilijoiden kera.

Opit:

Oman asuin ympäristön arkea koskettavat asiat kiinnostavat ihmisiä – luotettiin teemaan.

Esimerkkejä osallistamisesta

Esimerkki 1: Taiteilija yhteisön vahvistajana –hanke. Yhdessä Settlementtilin, Cirkon ja alueen asukkaiden kanssa toteutetaan Malmisaliin esitys maraskuussa 2018.

Esimerkki 2: Malmitalon vieressä toimii Stadin ammattiopiston Vilppulantien toimipiste. Oppilaitoksen kanssa toteutettiin syksyllä -17 viikon mittainen tapahtumaviikko. Viikon aikana Malmitalossa esitettiin musikaalia, jonka esiintyjinä oli oppilaita ja Malmin eläkeläiset ry:n jäseniä. Tapahtumaviikkoon liittyi myös näyttely ja Malmitalon asiakkaita osallistavia työpajoja ja toimintapisteitä, joissa mm. tehtiin lääkemittauksia.

Esimerkki 3: Tuottaja tavattavissa –päivän ajan 8.3.2018, jolloin asiakkaat saivat kertoa toiveitaan ja huolenaiheitaan suoraan tuottajille.

Esimerkki 4: Outomaa Malmi: Outomaa on valokuvapainotteinen yhteisötaidokokonaisuus Helsingin Malmilla, jonka aikana järjestetään kahden vuoden ajan ilmaisia valokuvataidenäyttelyitä, tapahtumia ja -työpajoja malmilaisille ja lähialueen asukkaille. Se on taidehanke, jossa arkiympäristöä tarkastellaan löytöretkeilijän silmin. Malmille tuodaan jännitystä, taikaa ja eksotiikkaa, hyödyntäen valokuvaa ja taiteen tekniikoita. Hankkeen on toteuttanut *All Walls Collective*.

Esimerkki 5: Lasten elokuvien valinta: Kouluissa oppilaat äänestävät siitä, minkä elokuvan haluavat nähdä Malmitalossa.

Esimerkki 6: Säännöllinen yhteislaulu: Malmitalon maksuttomat ja hyvin suosittu yhteislaulut järjestetään kahden viikoin välein Pienessä salissa.

Esimerkki 7: Mukana -kollektiivimaalausprojekti, jossa oli mukana Itäkeskuksen palvelutalo, Päiväkoti Puotinharju, Itäkeskuksen peruskoulu, päiväkeskus Stoori ja Näkövammaisten keskus Iiris. Ryhmät kohtasivat toisiaan erilaisilla kokoonpanoilla, viettivät aikaa yhdessä ja tekivät yhteisiä kollektiivimaalauksia taiteilijapari *Pirjo&Purjon* johdolla. Näistä syntyi näyttely Stoaan galleriaan.

Esimerkki 8: Idässä itä- viljelyprojekti yhteistyössä Päiväkoti Puotinharjun, As Oy Olavinlinnantien asukkaiden ja Itäkeskuksen peruskoulun kanssa, myös avoimia työpajoja. Stoaan aulassa viljeltiin kasveja yhdessä e.m. lähinaapurien kanssa, näistä syntyi kesäpuutarha Stoaan edustalle, ja puutarha ulottui pajuistutusten kautta myös päiväkodin ja naapurioivan asunto-osakeyhtiön pihalle.

Esimerkki 9: Idässä versoo –sanataideprojekti, jossa paitsi esitettiin avoin kutsu itähelsinkiläisille tuottaa runoja, riimejä ja aforismeja, myös toteutettiin sanataiteen ammattilaisten johdolla erilaisissa ryhmissä sanataidetyöpajoja. Mukana Itäkeskuksen palvelutalo, päiväkotia Puotinharju, päiväkeskus Symppis ja Itäkeskuksen kirjaston suomenkielinen keskusteluryhmä. Kootun materiaalin pohjalta toteutettiin Stoaan sillalle ja aukiolle stencil-tekniikalla sanataidepolkuja ja Stoaan aulan isoihin ikkunoihin tarrarunoteoksia, päiväkodin aitaan teippisanataidetta. Tässä projektissa huomioitiin myös monikielisyys.

Esimerkki 10: Stoa osallistaa myös taiteilija-asiakkaitaan: vuonna 2018 on aloitettu Stoaan brunssitilaisuudet, joissa tavataan kauden taiteilijoita, festivaalien edustajia, tuottajia ja esitellään heille kauden ohjelmaa, talon tekniikkaa, viestintää sekä kuullaan heidän toiveitaan ja ideoitaan.

Esimerkki 11: Stoaan aukion ohjelmistosuunnittelu tulee olemaan suurissa määrin osallisuuteen perustuvaa (aukion remontti kesällä 2018, talon hallintokuntien yhteinen työryhmä perustettu aukion toiminnan suunnittelua varten, tarkoitus on ottaa alueen toimijoita jo alkuvaiheessa mukaan suunnitteluun).

Esimerkki 12: Idän kyläjuhla on järjestetty nyt jo kolmena peräkkäisenä vuotena toukokuun lopulla. Tapahtuman suunnittelussa on ollut Stoaan lisäksi mukana idän aluefoorumi (idän toimijoita, opistoja, yhdistyksiä, järjestöjä, Itis-kaupakeskus). Idän kyläjuhla on koontunut Stoaan aukiolle tasokkaan musiikki- ja työpajakattauksen lisäksi alueen toimijoiden esittelypisteitä. Käsiohjelmaan on päivän ohjelman lisäksi nostettu laajasti Itä-Helsingin kesän tapahtumat.

Esimerkki 13: Kanneltalo on järjestänyt kahvilan stagella mm. asukkaiden toiveesta maksuttoman jääkiekon MM -kisakatsomon. Lisäksi kahvilan stagella on ollut muusikko Mari Kätkän luotsaamaa yhdessä laulamista, jota on Kanneltalon toiminnoissa käyvä varttuneempi väki useasti toivonut. Näiden lisäksi yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sisältäviä osiota on ollut stagen artistivierailu-, esitys-, bingo-, keskustelutilaisuus-, teosesittely- ja työpajatoiminnoissa.

Esimerkki 14: Helsingin mallin -yhteistyöprojektit ovat tuoneet myös Kanneltalolle uusia avauksia, yhteisen toiminnan muotoja sekä kulttuurista ja yhteisöllistä moninaisuutta. Yhteistyökumppaneina ovat v. 2016–2018 olleet Uuden tanssin keskus Zodiak, Baltic Circle ja Helsingin Taiteilijaseura, jotka toimivat alueella nk. Helsingin mallirahan turvin. Toimijat ovat järjestäneet runsaasti osallistavaa, matalan kynnyksen toimintaa alueen asukkaat ja alueen erityispiirteet huomioiden.

Esimerkki 15: Kanneltalossa Uuden tanssin keskus Zodiak on toteuttanut yhteisöllisiä tanssiteoksia ja -työpajoja sekä kaupunkiviljelyä. Helsingin Taiteilijaseura on toteuttanut Taidekehä I -hanketta, jossa on erilaisia kuvataideprojekteja sekä näyttelyitä. Baltic Circle on mm. Carnival-hankkeellaan tuonut alueelle työpajoja ja karnevalistisen katujuhlan.

Esimerkki 16: Helsingin mallin yhteistyökumppanit ovat hyvin huomioineet Kanneltalon lähialueen ja erityisesti Sitratorin haastavan tilanteen. Sitratorin kehittäminen on jo Kanneltalon brändin ja saavutettavuuden lähtökohdista tärkeää (vrt. asukaskyselyt, joissa ilmennyt Sitratorilla tapahtuvan julkisen päihteiden käytön olevan yksi Kanneltaloon saapumisen este). Asukaskyselyissä toivottiin Sitratoria ympäröiviin seiniin taideteoksia. Sitratorille toteutetut seinämaalaukset osaltaan parantavat torin ulkoista ilmettä. Lisäksi asukastoi-veita kuultiin maalausten ulkonäön ja värimaailman osalta. Asukaskuulemisen ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäksi koin tärkeäksi tuottaa pysyvää, julkista taidetta Sitratorille. Teoksia ei ole töhritty tai ne eivät muutoin ole joutuneet ilkiavallan kohteiksi.

Esimerkki 17: Kanneltalossa ja lähialueella toteutettiin työpajasarja marras-joulukuu 2016. Työpajaohjaajana toimi graffititaiteilija Emilio Mäkipää. Kokonaisuus sisälsi mm. Kannelmäen Vanhaistenpuiston graffaseinän avajaisilaisuudessa, jossa osallistujat pääsivät vapaasti kokeilemaan graffitimaalausta ammattilaisen opastuksella. Päivän aikana osallistujia oli 15, iältään 10-70v, nuorimmat olivat ensikertalaisia lähialueen nuoria, vanhemmat maalaajat osallistujina mm. Helsingin seniorigrafitti-ryhmässä.

Esimerkki 20: Piirustus-paja pidettiin Diakin D-asemalla. Työpaja tapahtui D-aseman sisätiloissa aseman avoimella ajalla, asiakkaat pääasiassa Kannelmäen Sitratorilla aikaansa viettäviä. Kannelmäen nuorisotalossa pidettiin kaksi nuorille suunnattua pajakertaa. Ensimmäisellä työpajakerralla työpajan sisältö oli pitkälti sama kuin D-asemalla. Jälkimmäisellä kerralla maalaustyöpajassa Sitratorilla oleviin pylväisiin kiinnitettiin maalausseinä. Työpajassa oli muutama osallistuja vanhoista työpajoista ja paljon ensikertalaisia. Lisäksi Kanneltalon aulassa järjestettiin katutaidehenkiset kaikille avoimet joulukorttipajat kahtena peräkkäisenä tiistai-iltana, johon osallistui erityisesti perheitä.

Operaatio Pulssi

Operaatio Pulssi on nuorisopalveluiden osallistava palvelu, joka tuottaa esimerkiksi tapahtumia nuorten ideoiden ja aktiivisuuden pohjalta. Mm. syksyllä 2017 Malmitalossa toteutettu Tubemiitti oli nuorten idean pohjalta syntynyt iso tapahtuma. Yhdentoista nuoren tuottajaryhmä työskenteli tiiviisti nuorisopalveluiden ja kulttuuripalveluiden tuottajien ja ohjaajien kanssa ja lopputuloksena syntyi tapahtuma, joka keräsi 900 kävijää. Pulssi-nuoret ovat toteuttaneet vuonna 2017 ohjelmaa mm. Malmin päivään, Anna mun olla -viikolle ja Itsenäisyyspäivän etkoille.

Jalkautuminen ulos talosta

Esimerkki 1: Jalkautuminen alueelle viemällä esityksiä palvelutaloihin, asukastaloihin, leikkikentille, pihoihin, metroasemille (esim. Amberin pieni sirkus, joka kiersi Itä-Helsingissä elokuussa 2014, Metsä-esitys kiersi Itä-Helsingin metsissä elokuussa 2017, Runoja ilman kotimaata – erikieliset runoesitykset, jotka kiersivät useana vuonna Satakielikuukauden aikana Itä-Helsingin metroasemia ja palvelutaloja)

Esimerkki 2: Jalkautuminen katvealueille kurssitoiminnan kautta, esim. Taideneuvolat leikkipuisto Mellunmäessä, iltapäiväkurssitoiminta Leikkipuisto Myllynsiivessä tai syyslomat toiminta Naulakallion koululla.

Esimerkki 3: As oy Cirruksen asukkaiden kanssa 2018 toteutettu Aikakapseli Cirrus, joka haastoi pilvenpiirtäjän asukkaita katsomaan ympäristöönsä tuorein silmin - niin asukasnaapureita, talon naapurustoa kuin maailmaakin (Vuosaari). Lisäksi tunnistettiin, että tärkein osallisuuden tekijä on työntekijöiden asenne asiakkaita kohtaan. Positiivinen kyky ottaa vastaan palautetta ja ideoita on lähtökohta, jonka päälle osallistaminen voidaan rakentaa. Myös teemallinen ajattelu ja esitysten ja palveluiden yhdenmukainen teemoittaminen lisää palvelujen lähestyttävyyttä, josta oli paljon hyviä kokemuksia.

Demokratia ja taide

Alueelliset kulttuurikeskukset palvelevat laajasti eri kaupunginosista ja kaupungista saapuvia asiakkaita, joista osa käyttää palveluita satunnaisesti tai kerran. Siksi edustuksellisen demokratian osallistavat keinot, kuten vaaleilla valittava neuvottelukunta²², eivät ratkaise osallisuuden toteutumista alueella. Asiakkaat eivät muodosta tunnettavissa tai rajattavissa olevaa asukasyhteisöä kuten Maunulatalossa: sellaista asukasyhteisöä, joka palvelut itselleen kokonaisvaltaisesti valitsisi, ei ole alueellisten kulttuurikeskusten kontekstissa olemassa.

Suoran demokratian malleissa päätökset tehdään äänestyksen perusteella, yleensä enemmistöpäätöksinä. Tätä mallia edustavat osallistuvan budjetoinnin lisäksi esimerkiksi äänestämisen²³, kansalais- ja kuntalaisaloite. Suoran demokratian tunnusmerkki on vaikuttaminen ilman välikäsiä²⁸.

Keskeinen osallisuuden elementti alueellisissa kulttuurikeskuksissa on taideyhteisön ja taidetoimijakentän vahvistaminen. Talojen asiakkuudet jakaantuvat selvästi kahtia: talojen ohjelmisto syntyy osallistavasti ja vuorovaikutuksessa taideyhteisöjen kanssa. Talojen ydinpalveluihin kuuluu tarjota taidetoimijoille ammattimainen tuotantoympäristö, johon kuuluvat hyvin varustetut tilat, teatteritekninen henkilöstö sekä viestintä-, lipunmyynti-, naulakko- ja väliaikapalvelut.

Esikaupunkialueilla alueelliset kulttuurikeskukset ovat lähes ainoita esitystaitteen tuottamisen tiloja, jotka vastaavat ammattimaisen toiminnan tarpeisiin. Asiakkuudet perustuvat pitkäjänteiselle yhteistyölle ja luottamukselle. Alueellisten kulttuurikeskusten kulttuurituottajat generoivat ohjelmatoimintaa ja viestintää. Esitystekninen henkilöstö suunnittelee ja rakentaa esityksille valot, äänet ja näyttämökuvan. Taloilla on myös selkeästi taiteen tuotantoketjua tukeva vaikutus. Helsingin kaupunki on taiteen suurin rahoittaja Suomessa heti valtion jälkeen.

Taidekasvatuksen järjestämisen kannalta alueelliset kulttuurikeskukset ovat kriittisen tarpeellisia. Helsingin kulttuurikeskuksen vuonna 2016 laatiman selvityksen Taiteen perusopetuksen tila ja kehittämistarpeet Helsingissä²⁹ mukaan Helsingin keskusta-alueella järjestetään keskimäärin 5 opetustuntia / asukas, kun vastaava luku muualla Helsingissä on enintään 1 opetustunti / asukas.

22. Yksi Maunula-talon osallistamisen työkaluista on edustukselliseen demokratiaan perustuva malli, jossa määritely ryhmä (maunulalaiset) valitsee itselleen edustajat talon neuvottelukuntaan. Vastaava edustuksellisen demokratian malli on yleinen perinteisessä yhdistystoiminnassa, jossa yhdistyksen jäsenet valitsevat yhdistyksen hallituksen yleiskokouksessa. 27 Poislukien edustajavalinta tai neuvoa-antavat äänestykset.

23. Ks. tarkemmin esim. <http://www.osallistu.fi/opi-vaikuttamaan/monta-erilaista-tapaa-vaikuttaa/kaupunkilaiset-ja-taiteentekijat>. Asiakkuus syntyy näiden yhteisöjen välille. Ilman taideyhteisöä ja sen kiinnostusta ei synny taidettakaan.

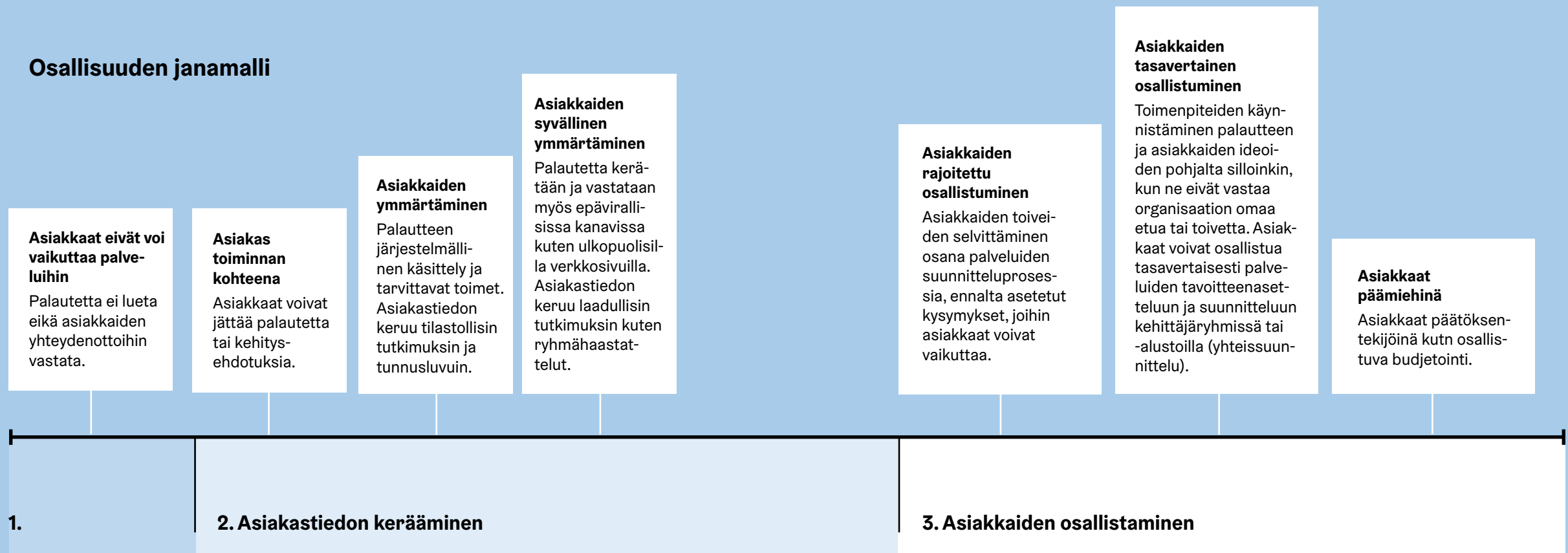
Osallisuuden jana

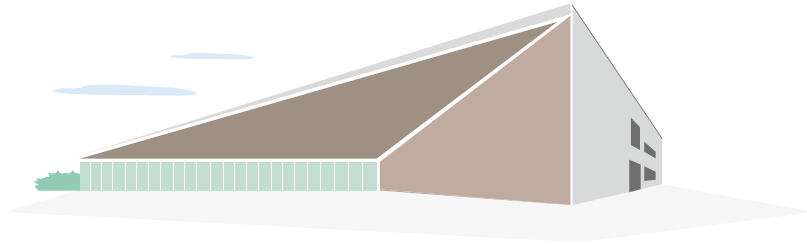
Kirjastopalveluissa on toteutettu 2010-luvulla useita uusia avauksia liittyen osallisuuteen (ml. osallistuvaa budjetointia), jotka ennakoivat vuonna 2017 kaupunginhallituksen hyväksymän osallisuusmallin painotuksia. Eniten osallisuuteen ja asiakastietoon liittyviä ratkaisuja on toteuttanut nuorisopalvelut, joka on kehittänyt Ruuti-vaikuttamisjärjestelmän ja tuottaa esimerkiksi nuorten hyvinvointikertomusta. Yleisten kulttuuripalvelujen osalta osallisuutta on toteutettu ennen kaikkea suhteessa taideyhteisöön. Talojen salien koko ohjelmisto syntyy taidetoimijoiden aloitteellisuuden ja osallisuuden pohjalta. Yhteistyö perustuu pitkäjännitteisiin luottamussuhteisiin. Kulttuurikeskuksilla on ohjelmatyössään käytössä myös ns. open call, jolloin kuka tahansa voi tehdä ohjelma- tai yhteistyöehdotuksia. Asiakkaista kerätään tietoa mm. erilaisesta lipunmyyntidatasta sekä asiakas- ja taidekasvatuspalautteista.

Joitain ohjelma- tai kurssikokonaisuuksia on tehty asiakasryhmää osallistavin metodein. Esimerkiksi avustustoimintaan on viime vuosina tehty huomattavia muutoksia. Osallisuuden janamalli on kehitetty kirjastopalveluiden Kirjaston kaverit –asiakasraatia varten ja se perustuu mm. Heli-Maarit Kolehmainen opinnäytetyöhön Osallisuutta oppimassa (2015)²⁴.

24. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/93970/Kolehmainen_Heli-Maarit.pdf?sequence=1

Osallisuuden janamalli

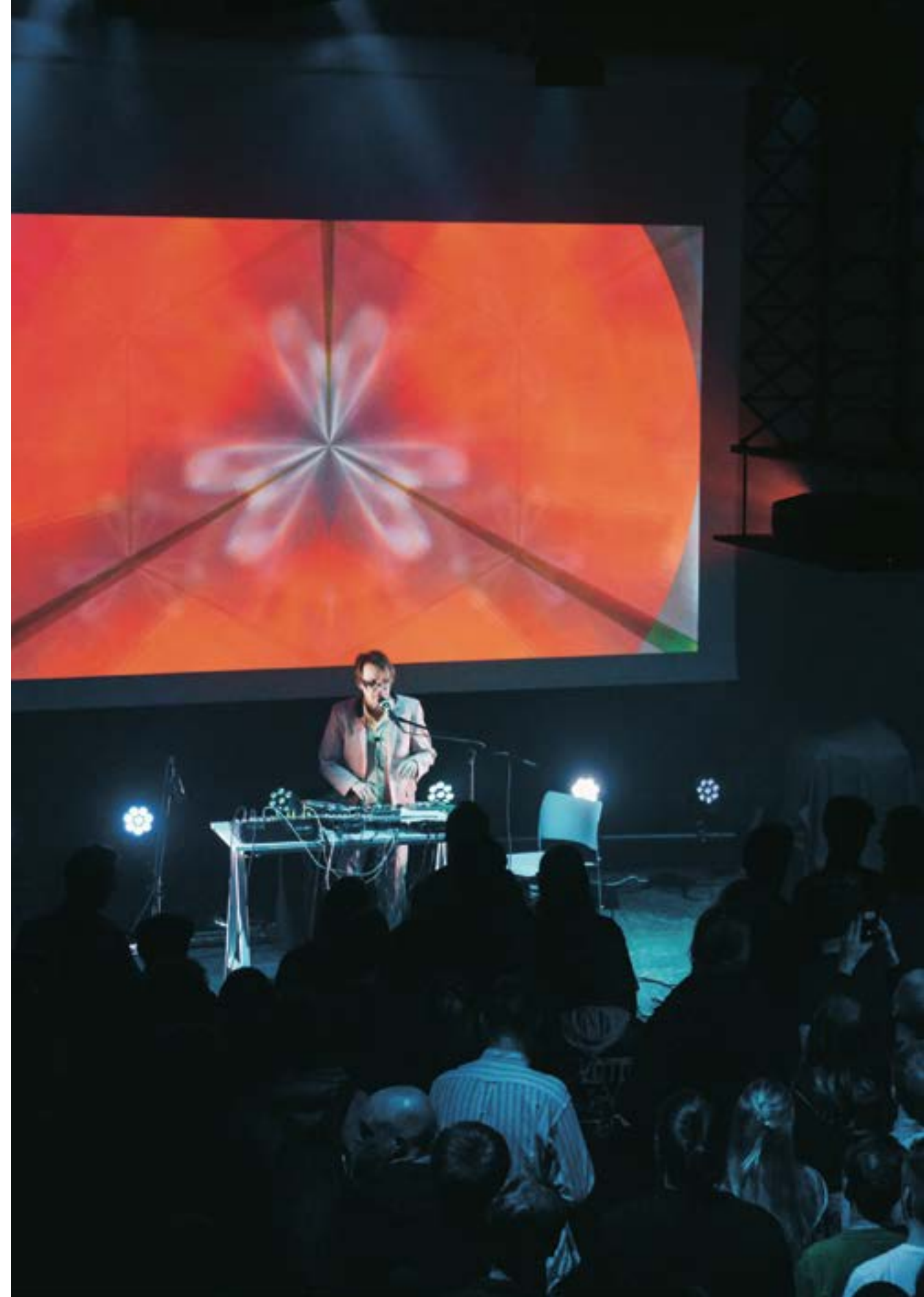

Maunula-talo

Maunula-talo avasi ovensa vuoden 2016 lopussa. Maunula-talossa toimivat kirjasto, nuorisotalo ja työväenopisto. Maunula-talo tukee asukkaiden toiveita viihtyisästä kohtaamispaikasta, joka on samaan aikaan kulttuuritila, elämystila, oleskelutila, työskentelytila, kahvilatila ja oppimisen tila. Talo ja sen toimintamalli edistävät alueen yhteisöllisyyttä, kotoutumista ja kansalaisaktiivisuutta. Helsingin kirjaston, nuorisopalveluiden ja työväenopiston toiminnot lomittuvat kaikilla tasoilla muodostaen yhtenäisen palvelukokonaisuuden. Talon huoneistoala on noin 2 200 htm².

Maunula-talo on kaikenikäisten ja erikielisten asukkaiden kohtaamispaikka. Osallistava ja innostava Maunula-talo tuo ihmisiä yhteen tekemisen ja yhdessäolon kautta. Työväenopisto, kirjasto ja nuorisosiainkeskus tukevat toisiaan ja toimivat yhteistyössä kaikilla tasoilla. Maunulan asukkaat ja talon käyttäjät osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja tapahtumien tuottamiseen. Jakamalla yhdessä elämyksiä, tietoa ja taitoja tuemme ihmisten hyvinvointia, elinikäistä oppimista ja aktiivista kansalaisuutta.

Maunula-talossa toimii kolme palvelua: Työväenopisto, kirjasto ja nuorisopalvelut. Lisäksi yleiset kulttuuripalvelut on vuodesta 2018 lukien tuottanut Maunula-taloon sovitun määrän talon ohjelmaprosessissa seuloutuneita kulttuurin profiilitapahtumia sekä 5x2 taideopetusta alueen kouluille. Asukkaat ovat kumppaneina talon johtamisessa ja toiminnan suunnittelussa. Maunula-talon johtamis- ja suunnittelujärjestelmä on kolmiportainen. Kolmesta esimiehestä koostuva johtotiimi huolehtii talon operatiiviseen johtamiseen kuuluvista asioista ja Neuvottelukunta, jossa on mukana myös asukasjäseniä päättää talon yhteisistä strategisista linjauksista. Asukkaat vaikuttavat päätöksentekoon myös osallistuvan budjetoinnin ja Maunulan avoimen asukasfoorumien kautta.

Maunula-talon osallisuusmalli

Yhteiseen päätöksentekoon osallistuminen:

Maunula-talon Avoin foorumi: kaksi kertaa vuodessa järjestettävä kaikille suunnattu foorumi, joka valitsee keskuudestaan Maunula-talon neuvottelukunnan asukasedustajat ja hyväksyy neuvottelukunnan esityksen Maunula-talon yhteisestä toimintasuunnitelmasta.

Maunula-talon Neuvottelukunta: kuusi asukasjäsentä (kolme vara- ja kolme varsinaista jäsentä) ja kuusi kaupungin työntekijää. Neuvottelukunta suunnittelee Maunula-talon yhteistä toimintaa ja seuraa toimintasuunnitelman toteutumista. Neuvottelukunta kokoontuu kuukausittain.

Työryhmät, joissa asukasedustus mukana: Maunula-talon viestintäryhmä suunnittelee ja toteuttaa Maunula-talon yhteisen toiminnan viestintää ja markkinointia. Viestintäryhmässä on vähintään yksi asukasedustaja mukana. Maunula-talon tapahtumaryhmä: Koordinoi Maunula-talon yhteistä tapahtumatoimintaa. Ryhmässä on yksi asukasedustaja mukana.

Osallisuusryhmä: Ryhmä huolehtii Maunula-talon osallisuusmallin toteutumisesta ja kehittää menetelmiä, joilla asukkaat pääsevät vaikuttamaan mahdollisimman hyvin ja laajasti.

Maunula-talon johtotiimi: Johtotiimi huolehtii Maunula-talon yhteisestä taloudesta, turvallisuudesta, käytännön asioista. Johtotiimi tekee päätökset kaupungin oman toiminnasta Maunula-talossa yhteisen toiminnan osalta.

Tapahtumatuoianto

Osallistuvan budjetoinnin kautta tulevien ehdotusten lisäksi Maunula-talon yhteinen kulttuuritarjonta muodostuu avoimen tapahtumahaun kautta. Kuka tahansa voi esittää yksinkertaisen lomakkeen kautta itseään, ryhmäänsä tai jotain muuta tuomaan tapahtuman tai esityksen Maunula-taloon. Pääsääntöisesti Maunula-talo ei rahoita tapahtumia, mutta tarjoaa talon tilat, välineet, tekniikan ja henkilökunnan osaamisen tapahtumien käyttöön. Tapahtumaehdotusalustan kautta tulleet ehdotukset käydään läpi ja jokainen ehdotuksen tekijä kontaktoidaan ja pyritään toteuttamaan ehdotukset. Tapahtumatoimintaa koordinoi tapahtumaryhmä ja lopulliset päätökset tehdään Maunula-talon johtotiimissä.

Resurssien käyttö

Maunula-talon tilat ovat mahdollisimman avoimessa käytössä asukkaille. Tilat voi varata *varaamo.fi* -palvelun kautta omaan käyttöön. Voittoa tavoittelematon toiminta on tiloissa maksutonta. Työntekijöiden osaaminen. Maunula-talon työntekijöiden osaaminen ja mahdollisuuksien mukaan ajankäyttö on asukkaiden käytössä. Maunula-talon työntekijät ovat auttamassa asukkaita toteuttamaan toisilleen toimintaa. Lähtökohtaisesti asukkaiden ideoille ei sanota ei, vaan autetaan ideoita ja ajatuksia toteuttamaan. MånsasDeli, Maunula-talon kahvila on nuorten työpajatoiminnan nuorten kehittämä ja järjestämä lounaskahvila, jonka toiminnasta vastaa nuorisopalvelut ja Stadin ammattiopisto yhteistyössä. Lounas- ja kahvilatoiminnan järjestää kaupunki, mutta kahvilan tilat, välineet ja osaaminen on myös asukkaiden käytössä. Esimerkiksi tapahtumissa kahvilan toimintaa voivat järjestää myös asukkaat.

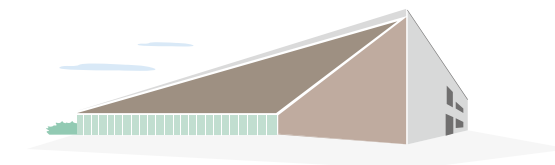
Osallistuvaa budjetointia Maunula-talo toteuttaa seuraavasti:

Vuosittain toteutettava osallistuva budjetointi koostuu viidestä vaiheesta:

1. Ideoiden keruu.
Avoimet vastaukset mahdollisimman suurelta maunulalaisten joukolta.
2. Toimintaehdotusten muodostaminen
(avoimesti kutsutussa työpajassa käsitellään ideoidenkeruuvaiheen tulokset).
Pyrkimyksenä muodostaa konkreettisia toimintaehdotuksia äänestettäväksi.
Osallisuusryhmä fasilitoi työpajat.
3. Äänestys. Työpajan tuloksista äänestetytetään asukkaita esim. verkossa.
4. Neuvottelukunta: Neuvottelukunta tekee esityksen toteutettavista ehdotuksista äänestyksen tuloksen perusteella, mutta neuvotellen.
5. Avoin foorumi hyväksyy neuvottelukunnan ehdotuksen tulevan vuoden toimintasuunnitelmaksi.

Maunula-talo osallisuuden mallina

Tämän raportin laatineen työryhmän tehtävänantoon kuului arvioida, miten Maunula-talon osallistamisen työkalut sopisivat alueellisiin kulttuuritaloihin. Kaikki Maunula-talon osallisuuden elementit on käyty läpi alla olevassa listassa.

Maunula-talo	Alueellinen kulttuurikeskus	Miksi?
Avoin foorumi & neuvottelukunta: Edustuksellinen demokratia asiakas-osallistamisen välineenä	Ei	Edustuksellinen demokratia edellyttää sen rajaamista, kenellä on oikeus valita edustajat ja keitä tai mitä edustaja edustaa. Alueellisten kulttuurikeskusten asiakkaat eivät edusta sellaista erottuvaa tai maantieteellisesti rajattua asiakasryhmää, jolle olisi luontevaa valita edustaja. Osittain juuri tästä syystä aiemmin toimineet asiakasraadit on lakkautettu.
Asiakasedustus viestintäryhmässä ja tapahtumaryhmässä	Ei	Alueellisissa kulttuurikeskuksissa toimii jatkossa johtotiimi, mutta ei erillistä viestintä- tai tapahtumaryhmää. Johtotiimi käsittelee myös sellaisia henkilöstöön ja muihin luottamuksellisiin asioihin liittyviä tietoja, jossa asiakasedustus ei ole mahdollinen.
Tiivis yhteistyö talon sisällä, talon johtotiimi	Kyllä	Alueellisiin kulttuurikeskuksiin perustetaan talon yhteinen johtotiimi & talojen välinen kehittämisfoorumi. Yksi palvelukonseptin tavoite on yhtenäisyyden lisääminen.
Osallisuusryhmä	Ei	Osallisuusryhmä on mahdollista toteuttaa tulevaisuudessa, jos viestintään ja asiakasosallisuustyöhön liittyvät resurssit lisääntyvät
Osallistuva budjetointi	Selvitetään tarkemmin	Osallistuvaa budjetointiä on mahdollista käyttää osana toiminnan suunnittelua. Maunula-talossa on käytössä sovellutus osallistuvasta budjetoinnista, jossa on enemmän edustuksellisen kuin suoran demokratian elementtejä. Alueellisiin kulttuurikeskuksiin soveltuu valittavissa kokonaisuuksissa parhaiten suoran demokratian menetelmät, joissa jokaisella äänellä on suora vaikutus lopputulokseen (johtuen asiakasryhmien laajuudesta ja monipuolisuudesta).

Maunula-talo	Alueellinen kulttuurikeskus	Miksi?
Avoin tapahtumahaku	Kyllä	On jo käytössä (Open Call)
Varaamo.fi käytössä tilojen varaukseen	Kyllä	Tilojen lisääntyvälle asiakaskäytölle on selvä kysyntä alueellisissa kulttuurikeskuksissa. Tiloja pyritään järjestämään asukkaiden käyttöön nykyistä enemmän. YKP:n osalta edellyttää toiminnanohjaus- ja varausjärjestelmien yhteensovittamista.(ICT)
Lähtökohtaisesti asukkaiden ideoille ei sanota ei	Ei	Korkealaatuinen taide edellyttää taiteellisen prosessin autonomiaa. Kaikkia asukkaiden ideoita koskien taiteellista toimintaa ei siksi voida toteuttaa. Muiden ideoiden toteutus riippuu toiminnalle asetettavista resursseista.
MänsasDeli, Maunula-talon kahvila on nuorten työpajatoiminnan nuorten kehittämä ja järjestämä lounaskahvila	Selvitetään tarkemmin	Osassa alueellisia kulttuurikeskuksia on tällä hetkellä erinomainen kahvila tai ravintolakonsepti, mutta osa hyötyisi konseptin jatkokehittämisestä. Selvitetään mahdollisuuksia. Toteuttamista rajaa valmistuskeittöiden puuttuminen Kanneltalosta ja Vuotalosta.
Kirjastotilojen omatoimikäyttö	Ei	Kirjastotilojen omatoimikäyttö edellyttää oviin asennettavaa tekniikkaa, jonka hankintakustannukset ovat 20 000 - 100 000 euroa. Lähivuosina ei ole realistista olettaa, että toteutukselle olisi mahdollista saada investointimäärärahaa.
Positiivinen asenne osallistamiseen	Kyllä	Osallisuus lähtee työntekijöiden ja tekemisen asenteesta. On jo käytössä.

Kanneltalon kaikkien itsenäisyyspäivänjuhla 6.2.2017

Idea juhlasta sai alkunsa, kun tuottaja luki Helsingin Sanomista jutun 50 v. sitten uudella ylioppilastalolla järjestetystä alkoholistien, syrjäytyneiden ja kodittomien yhteisestä juhlasta. Tällainen juhla täytyisi järjestää Kanneltalossa.

Itsenäisyyspäivänä 1967 järjestettiin juhla Helsingin sadoille asunnottomille – mielenosoitustakin kaavailtiin. Helsingin keskustassa Uudella ylioppilastalolla järjestettiin hieman toisenlaiset juhlat. Vähemmistöjen ja poikkeavien puolestapuhujaksi perustettu Marraskuun liike kutsui alkoholistit, kodittomat ja syrjäytyneet yhteiseen itsenäisyyspäivän juhlaan.

Runoilija **Arvo Turtiainen** käynnistää juhlat näillä sanoin: "Hyvät kansalaiset! Lintsarit, pultsarit, tohtorit, lääkärit sun muut lisenssiaatit!" Turtiainen toivoi juhlapuheessaan myös, että sitten joskus kun Suomi täyttää 100 vuotta, maassamme ei enää olisi sitä sosiaalista kurjuutta, mikä vallitsi 50-vuotissynttäreiden aikaan.

Toimittajat **Hannu Karpo**, **Pekka Holopainen** ja **Leo Matis** sekä kuvaaja **Raimo Heikonen** tekivät juhlasta dokumentin. Ohjelma herätti hämmästyksiä ja ärtymystäkin. Oli erittäin poikkeuksellista, että televisiosta tuli ohjelmaa rappioalkoholisteista, syrjäytyneistä ja vähäosaisista ja nimenomaan itsenäisyyspäivän juhlinnan tiimoilta. Juhliloita haastateltiin ja he saivat sanoa ajatuksensa koko kansalle suoraan ilman sensuuria. Ja jos kameran edessä alkoi laulattamaan, niin sitten laulettiin.

Rantojen ja metsien miesten lisäksi dokumentissa esiintyvät Turtiaisen lisäksi monet muutkin 60-luvun radikaalit, muun muassa **Arvo Salo** ja **Aulikki Oksanen**. Ja nuoren **Vesa-Matti Loirin** laulama Lapin kesä säväyttää vieläkin. Mukana oli myös näyttelijä **Tarmo Manni**.

Marraskuun liikkeen perustajina ja puuhamiehinä toimivat muun muassa **Ilkka Taipale**, **Claes Andersson** ja **Klaus Mäkelä**.

Asunnottomien itsenäisyysjuhlassa ei riittänyt istuimia läheskään kaikille, mutta lämpimällä lattialla oli hyvä olla. Noin 500 asunnottomia, joista moni tunnusti olevansa tenussa, vietti kaksi tuntia Marraskuun liikkeen ja Kiilan järjestämässä protestijuhlassa”, kertoi kuvateksti Helsingin Sanomien jutussa 8. joulukuuta 1967. (KUVA: Martti Peltonen / HS)

Kanneltalon kaikkien itsenäisyyspäivänjuhlan yhteistyökumppaniksi lähti **Antti Seppänen**, PAND – taiteilijat rauhan puolesta yhdistys. Juhlaohjelmaa suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä ”sitratorilaisten”, Kannelmäen D-aseman, Kannelmäki-liikkeen, paikallisten asukkaiden sekä alueen yhdyskuntatyöntekijän kanssa. Vetoapua kohderyhmän tavoittamiseen saatiin mm. Diakonissalaitokselta, VVA:lta (Vailla vakinaista asuntoa), seurakunnalta, Kaarela-seuralta, Kanneltalon toimijoilta sekä alueen päihde- ja psykiatriapuolelta.

Alusta lähtien oli selvää, että juhlassa täytyy tarjoilla ruokaa. Sitratorilaiset toivoivat karjalanpaistia, perunoita, karjalanpiirakoita sekä mustikkapiirakkaa. Catering tilattiin **Janne Länsipuroilta** – Labby Cateringiltä. Ruoka oli esivalmisteltu muualla ja viimeisteltiin esille laitto varten Kanneltalon työväenopiston opetustehtävässä. Lisäksi juhlaan tulijoita pyydettiin tuomaan niin halutessaan yhteiseen pöytään jotain tarjottavaa – suolaista tai makeaa, tai alkoholitonta juotavaa. Lahjoitusruokia tuotiin paikalle runsaasti. Monet osallistujat olivat tulleet paikalle syömään nälkänsä ja ruoka menikin ihan viimeistä murua myöten.

Juhlan ohjelmassa oli työpajoja lapsille ja lapsenmielisille, Reggaerytmejä: Maria Aleksandra & dj, Nukketeatteri Sytkyt: Nukketeatteriesitys Suomi 100 lapsen silmin, Belenos-valoshow, Laulaja & lauluntekijä **Katja Luhtala**, S3-kollektiivi ja Breathing Beat tanssiesitys, Helsingin Klezmer Kapelye, Laineen Kasperin & Palava Kaupunki

Juhlavieraat vastaanottivat ”sitratorilaiset” Taina & Arska ja tapahtuman juonsi **Antti Seppänen**.

Juhla tavoitti lähes 600 kävijää, joista suuri osa oli kohderyhmää sekä alueen asukkaita, ikääntyneitä, maahanmuuttajia & lapsiperheitä. Pand kustansi osa esiintyjistä, Kanneltalon osuus esiintyjien palkkioista oli 1500 €. Cateringistä maksettiin vajaa 3000 €. Lisäksi varsinaisia kuluja tuli kertakäyttöastioista.

Tapahtuman koko tuotannossa noudatettiin kaupungin strategian mukaisesti mm. kohderyhmälähtöistä ajattelua ja osallistamista läpi tuotantoprosessin.

Kuvat: **Leevi Toija**

Mielikuvat

Tämä raportti perustuu syksyllä 2017 asetetun kulttuuritalotyöryhmän työhön. Työryhmätyöskentelyn alussa toteutettiin harjoitus, jossa kerättiin mielikuvia alueellisista kulttuurikeskuksista kollegoilta, asiakkailta, kumppaneilta ja kultakin työryhmäläiseltä. Tarkoituksena oli tutkia ennen kaikkea niitä ennakkoluuloja ja uskomuksia, jotka haittaavat tai tukevat asetettujen tavoitteiden toteutumista. Joissain mielikuvissa alueelliset kulttuurikeskukset vaikuttivat vaikeasti lähestyttäviltä, jopa kokonaan tuntemattomilta asukkaille. Erityisesti aulatilojen palvelukulttuuriin, tilojen saarekemaisuuteen ja lasikoppeihin, ulkoympäristöön, oviin ja palveluiden välisiin lasiseiniin liittyi myös toistuvia negatiivisia mielikuvia.

Kaikkein positiivisimmat mielikuvat liittyivät siihen, että talot olivat parhaita jollain osa-alueella, esimerkiksi Malmitalo rytmimusiikin näyttämönä. Monet kontaktit henkilökuntaan herättivät erittäin lämpimiä muistoja. Kaiken kaikkiaan mielikuvat olivat melko voimakkaita ja kertovat, että alueellisiin kulttuurikeskuksiin ja ylipäätään kulttuuritoimintaan liittyy paljon odotuksia, kokemuksia ja uskomuksia.

 Paljon lasikoppeja. Kova akustiikka. Pihalla ankeaa ja pimeää, ei houkuttele luokseen. Ulkoilme sulkeutunut. Iloisempaa ilmettä kaivataan.

 Kulttuuritalo on upea rakennus.

 Nuokkarilaiset juovat rennosti kahvia, kirjastossa ollaan hiiren hiljaa. Kulkessa juostaan.

 Voisivatko kulttuuritalot avata resurssejaan enemmän alueen kaupunginosayhdistysten käyttöön niin, että yhteistyö olisi tiiviimpää?

 Suomalainen perinnekulttuuri, esim. kansantanssit, tanhut, musiikki, konsertit taide, taidenäyttelyt.

 Suuri osa alueen asukkaista ei tunne monitoimitaloja.

 Eri palvelujen henkilökunta ei tunne hyvin toisiaan.

 Asiakas ei hahmota talojen kaikkia palveluita tullessaan taloon sisään.

 Talojen toiminta on yllätyksellistä ja yllättävän monipuolista.

 Kulttuuritalo on rahasampo josta pitäisi riittää kaikille ja kaikkialle resursseja.

 Kulttuuritalo on sunnuntaisin kiinni – vaikka silloin ehtisi siellä käydä.

 Kulttuuritaloissa halvemmat liput.

 Kulttuuritalo on puolueetonta maaperää, vapaa hengailutila.

 kulttuuritalo=kirjasto

 Talojen kävijät ovat eläkeläisiä, jotka kutovat tai tekevät mattoja. Kirjastossa käy myös eläkeläisiä ja nuoria, jotka huutavat ja kiroilevat. Taidenäyttelytiloissa on aina tyhjää. Spurgut käy nukkumassa talon vessoissa.

 Kulttuuritalossa on aula, narikka ja sali. Kulttuuritalon aulassa on katto korkealla eikä kovin kotoisaa. Kulttuuritalon aulassa odotellaan siirtymistä itse toimintaan. Kulttuuritalon aulassa ei kukaan ota vastaan ja kaikki muut tietävät mihin ovat menossa tai mitä siellä tekevät. Kukaan ei koskaan tervehdi kulttuuritalon aulassa. Vaksit vilkaisevat, kirjastossa työntekijät eivät tervehdi tulijoita, kahvilassa tervehditään ja silloin tuntuu, että on pakko ostaa jotain. Kulttuuritalon aulassa on hyvä ilmainen vessa.

 Kulttuuritaloon mennään jotakin varten.

 Huomaan, että haluan puhua taloista niiden omilla nimillä Kanneltalo, Malmitalo jne, en osaa puhua kulttuuritaloista. Kaikki ovat jotenkin paikkaansa sidoksissa.

 Talojen sisään kätkeytyy mieletön määrä hienoa toimintaa.

 Asukaslähtöisyyden ja asukkaiden innostamisen kannalta on välillä mietityttänyt kyllä se, että hidastaako ammattituotanto asukkaiden omaehtoisen toiminnan käynnistymistä?

 Onko kulttuuritalon tehtävänä ollakaan mikään asukastalo? Voiko kirjastossa tervehtiä asiakkaita? Miten saataisiin aulakahviloihin vilkkaita keskustelutilaisuuksia?

 Helposti lähestyttävä, maksuton/edullinen, jokaiselle jotain, alueella ihmisten parissa, laadukkaat sisällöt, tärkeä kohtauspaikka alueella, alueensa helmi.

 Sanasta tulee mieleen kaupunki, kaupunkilaisuus, muodikkaus, aukio, iso rakennus, avarat tilat, synergia, monikulttuurisuus, oranssit penkit, museokauppa, elokuvat, värikkyyys.

Alueellinen kulttuurikeskus

● **Malmitalo** ● **Kanneltalo** ● **Vuotalo** ● **Stoa**

Alueen koulut, oppilaitokset ja päiväkodit

- Espoon Omnia
- Kaskon toimiala
- Kunnalliset koulut ja päiväkodit
- Perho
- Stadin ammattioppilaitos
- Suomalais-venäläinen koulu
- Vanajaveden opisto

Alueen leikkipuistot

Asukasyhdistykset

- Kaarela seura
- Kannelmäki liike
- Malmin eläkeläiset ry
- Malmiseura ry
- Maunula-seura

Lasten ja nuorten tukipalvelut

Lehdistö ja media

- Tanotorvit

Muut Helsingissä toimivat kulttuuripalvelut

- Bändit ja musiikkiryhmät
- Beach hill records
- FiBO Collegium
- Helsingin Balalaikkaorkesteri
- Helsingin Lauluveljet
- Helsingin Poliisioittokunta
- Kamari 21
- Klaps klassista lapsille ry
- Malmin mieslaulajat
- Mosabacka Big Band
- Ogeli big bang
- Suomalainen barokkiorkesteri
- Suomalainen kamariooppera
- The Great Helsinki Swing Band
- Tikkurilan soittokunta

- Cultura-Säätiöt
- Design-Museo
- Elokuvalevittäjät
- Cinema Mondo
- Nordisk film
- Sf Film

- Festivaalit
- Baltic Circo -festivaali
- Docpoint-festivaali
- HKO
- Hurraa ja Bravo -festivaalit liikkeellä marraskuussa
- Maailmamusiikin keskus (Etno soi -festivaali)
- URB
- R&A
- Stoan vuosijuhlat
- VuoFest

- Helsingin Juhlaviikot

- Kiasma

- Lukukeskus

- Musiikki- ja taidekoulut

- Helsingin kuvataidekoulu

- Helsingin laulu

- Lasten kulttuurikeskus Musikantit

- Luoteis-Helsingin musiikkiopisto

- Itä-Helsingin musiikkiopisto

- Pohjois-Helsingin bändikoulu

- Pohjois-Helsingin kuvataidekoulu

- Pohjois-Helsingin musiikkiopisto

- Pop&Jazz konservatorio

- Pukinmäen taidekoulu

- Taito Etelä-Suomen käsityö- ja

- muotoilukoulu

- Nordisk Filmcentrum

- Sirkuksen tiedotuskeskus

- Taideyhystämö & Galleria ARS Longa

- Taideyliopisto

- Taitelijaseurat

- Haagan Taideseura

- Helsingin taitelijaseura

- Tanssikoulu

- Balettikoulu Anne Hirvonen

- Balettikoulu Pirjo Kuha

- Helsingin tanssiopisto

- Teatterit ja tanssiryhmät

- Alpo Aaltokoski Company

- Checkov Machine

- Cirko Uuden sirkuksen keskus

- Gruppen Fyra

- HDC

- Helsingin Gayteatteri

- Katve [blind spot] kollektiivi

- Kuriton Company

- Kuuma Ankanpoikanen

- Matchbox Company

- Nukketeatteri Sampo

- Oblivia

- Punainen Helmi naisklovnifestivaali

- Quo Vadis

- RealContact Project

- Red Nose Company

- Sadsongskomplex.fi

- Stella Polaris

- Suomen Komedioteatteri

- Susanna Leinonen Company

- Teatteri Rollo

- Teatteri Skrabee

- Teemu Mäki & co

- VAPAAkollektiivi

- Zodiak Uuden tanssin keskus

UMO

Muut kaupungin kulttuuripalvelut

- HAM

- Helsingin kaupunginmuseo

- Helsingin kaupunginorkesteri

- Helsingin kaupunginteatteri

- Koulukino

- Kulttuurikaveritoiminta

- Kulttuurikeskus Caisa

- Lähiöfest

- Taiteiden yö

Muut kaupungin palvelut

- Asukastalot

- Hamza Amarouche (maahanmuuttotyön

- koordinointi)

- Hattumedia (Nuorten toimintakeskus Happi)

- Katutaidetoimisto Supafly

- Lähiöprojekti

- Liikuntapalvelut

- Meriharjun Luontotalo

- Stadin osaamiskeskus

- Tapanila Erä

- Oulunkylätalo

- Saunabaari

Nuorisopalveluiden aluetyöt ja nuorisotalot

Senioritalot ja palvelut

- Helander-koti

- Helsingin diakonissalaitos

- Kannelmäen palvelukeskus

- Malmin palvelukeskus

- Syystien monipuolinen palvelukeskus

Seurakunnat ja muut uskonnolliset yhteisöt

- HNMKY

- Kannelmäen seurakunta

- Malmin seurakunta

Tukipalvelut

- Kannelmäen D-asema

- Lännen sosiaalityö

- Paikallinen D-asema

Yhdistystoimijat

- 09 Human rights ry

- African Care

- Aivoliitto ry

- Helka Helsingin kaupunginosayhdistykset ry

- Ice Heartxs

- Imetyksen tuki ry

- Kannelmäen voimistelijat

- Kansanmusiikkiyhdistykset

- Kestovaippayhdistys ry

- Kontulan Lastenkaari

- Lapsbasso oy

- Lasten ja nuorten puutarhayhdistys

- Lions Club Malmittaret ry

- Luutakomero ry

- Lyhty ry

- Malmin VPK

- Mannerheimin lastensuojeluliitto

- Martat

- Musiikkiympyrä oy

- Parkour-seura ry

- Saksofoniseura

- Setlementtiyhdistys

- Suomen Assitej ry

- Suomen sarjakuvaseura

- Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus Visio

Yksittäiset toimijat Kannelmäessä

- Faro

- Kannelmäen voimistelijat

- PAND taitelijat rauhan puolesta

- Perhekeskus Maria

- School of Vanilla

- Venäjän kulttuuridemokraattinen liitto

- Venäjän Sadko -klubi

Yksittäiset toimijat Malmilla

- Aave-festivaali

- Buusti

- Dex Viihde oy

- DP Agency

- Elävä Malmi

- ENCC

- Hit it records

- Jacaranda Music Oy

- Keravan ääni ja levy

- Klaari

- Kohtaamiskahvilat/Hamza

- Kulttuurikeskus musikantit

- Kulttuurikone

- Metropolia Jazz band

- Moomin characters

- Outomaa Malmi

- Popcult day

- Red nose company

- Safe Stadi

- Tubecon

- Vapaat äänet

- Vihreän oksan verstas

- Vuoden luontokuva

Nimetyt toimijat noin 80kpl

Nimetyt toimijat noin 100 kpl

● Kilpailijat

● Potentiaaliset (uudet) yhteistyökumppanit

Nimetyt kilpailijat

- British Council

- Centre francais

- Helsingin kuvataidekoulu, Pohjois-Helsingin

- kuvataidekoulu, Pukinmäen kuvataidekoulu

- Helsingin taitelijaseura

- Kauppakeskus Kaari

- Kokkikoulu perho

- Social food

- Taito-Helskyn käsityökoulu

- Uudenmaan Martat

- Värkkäämö

Kirjaston ilmaiset työpajat - toisaalta ne tukevat kurssitoimintaamme ja ovat tavoitteiltaan erilaisia

- Osan mediakurssien ja opastuksen suhteen kirjasto

Alueella ihmisten ajankäytöstä kilpailevat yritykset

Alueen toiset kirjastot kilpailijoina

Epäsuorina ulkoisina kilpailijoina voidaan nähdä kaikki vapaa-ajan palveluita tarjoavat tahot

Ihmisten vapaa-ajasta kilpaillaan alueen ravintoloiden ja ostoskeskusten sekä sähköisten viihdepalvelujen kanssa

Kirkkojen oma kuorotoiminta

Koko kaupungin tasolla kaupungin muut kulttuuritoimijat

Koko pääkaupunkiseudulla erityisesti muut kulttuuritalot

Myös muut laitokset ja toimijat, joiden tapahtumiin voi ostaa lippuja

Taideluokka on jyvitetty tilaa Vuosaaren ylä-asteen ja Kulke kanssa

Yksityiset musiikkikoulut

Maahanmuuttajajärjestöt- ja yhteisöt

- Interkult Cassandra ry

Nimetyt

- Eläkeliiitto Itä-Helsingin yhdistys

- Helsingin- ja uudenmaan näkövammaiset

- Helsingin kaupunginmuseo

- Itä-Helsingin lähimmäistyö Hely ry

- Itä-Helsingin seniorit ry

- Itäkeskuksen moskeija

- Maunulan eläkkeensaajat

- Purpuriseniorit

- Suursuon palstaviljelijät ry

- Vuosaaren taiteilijatalo

- Vuosaari-seura

Alueella toimivat urheiluseurat- ja järjestöt

Kauppakeskukset

Kävelymatkan ulkopuolella sijaitsevat alueen koulut ja päiväkodit

Koulut

Leikkipuistoja, nuorisotaloja tai palvelutaloja laajemmalla otannalla

Muut kansalaisopistot ja aikuisopistot

Ne alueen kaupunginosayhdistykset ja järjestöt, joiden kanssa ei vielä ole ollut yhteistyötä

Pääkaupunkiseudulla toimivat vapaan esittävän taiteen kentän toimijat ja taidelaitokset

Sosiaalipalveluiden eri osastot

Toimialan palvelut (erityisesti liikunta)

Yhdistykset